

Міністерство освіти і науки України
Луцький національний технічний університет

(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет бізнесу та права

(повне найменування факультету)

Кафедра підприємництва, торгівлі та логістики

(повна найменування кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗА СТУПЕНЕМ ВИЩОЇ ОСВІТИ «МАГІСТР»
МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ
ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
(НА МАТЕРІАЛАХ ГОРОХІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ)

спеціальність 281 Публічне управління та адміністрування

(шифр і назва спеціальності)

освітня програма «Публічне управління та адміністрування»

(назва освітньої програми)

Виконав: здобувач вищої освіти
Групи ПУАм-21
Ковальчук Олег Андрійович

(підпис)

Керівник:
к.е.н., доцент
Фесіна Юрій Георгійович

(підпис)

Кваліфікаційну роботу
допущено до захисту
«__» _____ 2025 р.
д.е.н., професор
Гарант освітньої програми:
Вахович Ірина Михайлівна

(підпис)

Луцьк – 2025 року

ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет бізнесу та права

Кафедра підприємництва, торгівлі та логістики

Ступінь вищої освіти: магістр

Галузь знань: 28 Публічне управління та адміністрування

Спеціальність: 281 Публічне управління та адміністрування

Освітня програма: Публічне управління та адміністрування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

«__» _____ 202__ р.

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Ковальчуку Олегу Андрійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема кваліфікаційної роботи: «Механізми реалізації соціальної політики територіальної громади (на матеріалах Горохівської міської територіальної громади)»

Керівник роботи: Фесіна Юрій Георгійович

затверджені наказом закладу вищої освіти від «21» січня 2025 р. № 34/01-02

2. Строк подання здобувачем вищої освіти кваліфікаційної роботи «03» грудня 2025 р.

3. Вихідні дані до роботи: наукові видання за тематикою дослідження, нормативно-правові акти, звіти про виконання цільових програм у сфері соціальної політики громади

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, що потрібно розробити):

Вступ. Розділ 1. Інституційні засади реалізації соціальної політики територіальної громади.

Розділ 2. Стан реалізації соціальної політики територіальної громади. Розділ 3. Удосконалення складових механізму реалізації соціальної політики територіальної громади. Висновки. Перелік джерел посилань. Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу: Лист 1. Взаємодія соціальної політики з ін. видами політик.

Лист 2. Фактори дестабілізації управління соціальною сферою. Лист 3. Архітектоніка механізму соціальної політики територіальної громади. Лист 4. КУ Центр надання соц.послуг.

Лист 5. Стратегічні та оперативні цілі розвитку територіальної громади. Лист 6. Виконання проектів у громаді в 2024 р. Лист 7. Структура фінансування цільових програм соціального спрямування в громаді. Лист 8. Інтегрована модель надання соціальних послуг у громаді.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Теоретичний розділ</i>	<i>Фесіна Ю.Г.</i>		
<i>Аналітичний розділ</i>	<i>Фесіна Ю.Г.</i>		
<i>Проектний розділ</i>	<i>Фесіна Ю.Г.</i>		
<i>Нормоконтроль</i>	<i>Хомяк Н.В.</i>		

7. Дата видачі завдання 23 вересня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	<i>Обґрунтування теми</i>	<i>до 24.09.2024</i>	виконав
2.	<i>Огляд літератури із досліджуваної проблеми</i>	<i>до 29.10.2024</i>	виконав
3.	<i>Теоретичний розділ</i>	<i>до 07.03.2025</i>	виконав
4.	<i>Аналітичний розділ</i>	<i>до 30.05.2025</i>	виконав
5.	<i>Проектний розділ</i>	<i>до 03.09.2025</i>	виконав
6.	<i>Висновки</i>	<i>до 01.10.2025</i>	виконав
7.	<i>Формування списку джерел посилань</i>	<i>до 08.10.2025</i>	виконав
8.	<i>Формування додатків</i>	<i>до 15.10.2025</i>	виконав
9.	<i>Оформлення ілюстративного матеріалу</i>	<i>до 22.10.2025</i>	виконав
10.	<i>Нормоконтроль</i>	<i>до 01.11.2025</i>	виконав
11.	<i>Інструментальна перевірка на академічний плагіат</i>	<i>до 15.11.2025</i>	виконав
12.	<i>Представлення кваліфікаційної роботи магістра до захисту</i>	<i>до 03.12.2025</i>	виконав

Здобувач вищої освіти

_____ (підпис) (Ковальчук О.А.)
(прізвище, ініціали)

Керівник кваліфікаційної роботи

_____ (підпис) (Фесіна Ю.Г.)
(прізвище, ініціали)

АНОТАЦІЯ

Ковальчук О.А. Механізм реалізації соціальної політики територіальної громади (на матеріалах Горохівської міської територіальної громади). Рукопис.

Кваліфікаційна робота магістра ОП «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування. Луцький національний технічний університет. Луцьк, 2025.

У сучасних умовах децентралізації механізм реалізації соціальної політики на рівні територіальної громади набуває прикладного управлінського характеру, оскільки саме громада є первинною ланкою надання соціальних послуг і реалізації державних соціальних стандартів.

Механізм реалізації соціальної політики територіальної громади слід розглядати як систему взаємопов'язаних інституцій, інструментів, методів і ресурсів, за допомогою яких органи місцевого самоврядування забезпечують задоволення соціальних потреб населення, захист вразливих груп та підвищення якості життя в громаді.

У роботі розглянуто інституційні засади реалізації соціальної політики територіальної громади, прикладні аспекти реалізації соціальної політики територіальної громади, запропоновано удосконалення складових механізму реалізації соціальної політики територіальної громади.

Ключові слова: механізм, соціальна політика, соціальні послуги, інструменти, інституції, територіальна громада.

ANNOTATION

O.A. Kovalchuk, «Mechanism for the Implementation of the Social Policy of the Territorial Community (Based on the Materials of the Horokhiv Urban Territorial Community)». Manuscript.

Master's thesis in Public Management and Administration (specialty 281). Lutsk National Technical University, Lutsk, 2025. Lutsk, 2025.

In the current conditions of decentralisation, the mechanism for implementing social policy at the level of the territorial community is acquiring an applied managerial character, since it is the community that is the primary link in the provision of social services and the implementation of state social standards.

This mechanism should be viewed as a system of interconnected institutions, tools, methods and resources through which local self-government bodies can ensure the social needs of the population are met, vulnerable groups are protected and the quality of life in the community is improved.

This paper examines the institutional foundations for implementing social policy in local communities and the practical aspects of doing so. It also proposes improvements to the components of the mechanism for implementing social policy in local communities.

Keywords: mechanism, social policy, social services, instruments, institutions, local community.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
РОЗДІЛ 1. ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	9
1.1. Сутність соціальної політики: комплексний науковий аналіз	9
1.2. Інституційні основи соціальної політики територіальної громади	14
1.3. Механізм соціальної політики громади: сутність та інструменти функціонування	19
РОЗДІЛ 2. СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	24
2.1. Загальна характеристика громади та її соціального середовища	24
2.2. Стан виконання програм у рамках реалізації стратегії громади	31
2.3. Аналіз виконання цільових програм соціального захисту	38
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ СКЛАДОВИХ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ	44
3.1. Оцінка інституційної спроможності реалізації програм соціальної політики в громаді	44
3.2. Заходи покращення інструментів соціальної політики територіальної громади	46
3.3. Обґрунтування заходів переходу до інтегрованої моделі надання соціальних послуг у територіальній громаді	49
ВИСНОВКИ	52
ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ	54
ДОДАТКИ	57

ВСТУП

Інституційна реформа децентралізації, що трансформувала систему публічного управління України, поклала на територіальні громади пряму відповідальність за забезпечення соціальної справедливості та захисту населення. Згідно з даними Міністерства фінансів України, фінансування соціально-культурної сфери є однією з найбільших статей видатків місцевих бюджетів. В умовах повномасштабної збройної агресії та спричиненої нею міграційної кризи (зростання кількості внутрішньо переміщених осіб) соціальна сфера зазнала екзистенційного навантаження. Сучасний науковий дискурс вимагає переосмислення традиційних підходів до соціальної політики та глибокого аналізу спроможності територіальної громади виконувати свої делеговані та власні соціальні функції, що робить тему критично актуальною.

Метою дослідження є обґрунтування практичних проявів механізму реалізації соціальної політики територіальної громади.

Відповідно до поставленої мети у роботі передбачається розв'язання таких завдань:

- обґрунтувати сутність соціальної політики
- визначити інституційне підґрунтя соціальної політики територіальної громади;
- з'ясувати структуру механізму соціальної політики громади;
- розглянути соціальне середовище громади;
- проаналізувати стан виконання програм у рамках реалізації стратегії громади;
- проаналізувати стан виконання цільових програм соціального захисту;
- оцінити інституційну спроможність реалізації програм соціальної політики;
- запропонувати заходи покращення інструментів механізму реалізації соціальної політики громади;

- обґрунтувати заходи переходу до інтегрованої моделі надання соціальних послуг у територіальній громаді.

Об'єктом дослідження є соціальне середовище територіальної громади.

Предметом дослідження є сукупність практичних проявів механізму реалізації соціальної політики територіальної громади.

Методи дослідження, використані у роботі, включають аналіз і синтез, індукцію та дедукцію, порівняльний аналіз.

У кваліфікаційній роботі магістра було використано інструмент штучного інтелекту (ChatGPT 5.0) для пошуку літературних джерел за тематикою дослідження та складання інфографіки. Усі твердження, висновки та результати дослідження належать автору та ґрунтуються на власному аналізі. Отримані результати від генеративного ШІ були перевірені на достовірність та відповідність академічній доброчесності.

РОЗДІЛ 1

ІНСТИТУЦІЙНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

1.1. Сутність соціальної політики: комплексний науковий аналіз

Соціальна політика є однією з найскладніших та багатоаспектних категорій суспільних відносин. Її сутність не обмежується лише наданням допомоги, а охоплює всю сферу взаємодії держави, суспільства та особистості з метою досягнення соціальної справедливості та добробуту. Як відмічає Г. Лопушняк, соціальну політику слід трактувати як багаторівневу та багатофункціональну систему, яка може забезпечити не лише соціальний, але й економічний розвиток завдяки активізації людського капіталу [1]. В даному випадку йде мова, що соціальна політика перебуває в певному синхронізованому, діалектичному відношенні з іншими політиками. Уподібнюючись шестерням годинникового механізму її рух, продуктивна дія підсилюється іншими чинниками, як от економічна чи фіскальна політика. Так і соціальна політика дає для інших сфер суспільних відносин особистість, здатну творити, продукувати, мати хороше ментальне та фізичне здоров'я для задоволення власних потреб та потреб оточуючих.

Соціальна політика реалізує одну з основних внутрішніх функцій держави щодо соціального захисту, створення умов і надання можливостей для всебічного розвитку особистості протягом усього життя [2]. Взаємодія соціальної політики з іншими політиками, що їх реалізує держава відображено на рисунку 1.1.

Соціальна політика є визначальним напрямком внутрішньої політики держави. Вона забезпечує захист прав людини, створює передумови для розширеного відтворення людиною власної діяльності та для стабільності суспільної системи [3].

Рисунок 1.1. Взаємодія соціальної політики з іншими видами політик

Джерело: [2]

Окремі науковці визначають соціальну політику як систему заходів, спрямованих на здійснення соціальної функції держави, забезпечення соціальних, культурних прав та інтересів людини, добробуту, соціального розвитку та підвищення рівня життя населення [4].

Соціальну політику можна розглядати в широкому та вузькому розумінні. У вузькому розумінні соціальна політика означає діяльність її суб'єктів з формування соціальної безпеки особи і суспільства. У широкому розумінні соціальна політика є системою управлінських, регулятивних, саморегулятивних способів та форм діяльності суб'єктів, сукупність принципів, рішень, дій, що втілюються в соціальних програмах і соціальній практиці з метою задоволення соціальних потреб, збалансованості соціальних інтересів людини, соціальних груп суспільства, досягнення соціальних цілей, вирішення соціальних завдань, формування соціальних цінностей [5]. У найширшому сенсі, соціальна політика – це система цілей, принципів, інструментів та заходів, які розробляються та реалізуються державою, а також іншими акторами (громадськими організаціями, бізнесом, громадами) для регулювання соціальних відносин, подолання соціальної нерівності та забезпечення гідного рівня життя громадян.

Професор соціальної політики Кентського університету Пітер Тейлор-Губі притримується думки, що соціальна політика стосується добробуту та потреб людини. Ці поняття є суперечливими, але беззаперечно нормативними. У міру того, як розширюється розрив між багатими та бідними, громадянами та іммігрантами, немічними літніми людьми та молодими, освіченими та малоосвіченими, тими, хто живе в регіонах, що розвиваються, та тими, що занепадають, щасливими та нещасливими, все сильніше зростає потреба зосередитися на людях, які програють, та відстоювати інтереси найуразливіших верств населення [6].

В основі соціальної політики лежить орієнтація на дії та зміни, спрямовані на трансформацію соціальних реалій шляхом систематичного втручання. Вона складається з офіційних рішень, законодавчих заходів, програм та практик, які впливають на те, як члени суспільства живуть, навчаються, працюють та взаємодіють один з одним. Британський професор, засновник соціальної політики як академічної дисципліни Річард Тітмус, визначив її як «політику урядів щодо дій, що мають прямий вплив на добробут громадян шляхом надання їм послуг або доходів» [7]. Він був найвідданішим захисником британської держави загального добробуту, але також одним з її найнепримиренніших критиків. Це визначення підкреслює важливу роль уряду у формуванні та реалізації соціальної політики, водночас наголошуючи на результатах у сфері добробуту громадян.

Соціальна політика займається питаннями задоволення суспільством у всьому світі потреб людини в безпеці, освіті, роботі, здоров'ї та добробуті. Соціальна політика розглядає те, як держави та суспільства реагують на глобальні виклики соціальних, демографічних та економічних змін, а також бідності, міграції та глобалізації. Соціальна політика аналізує різні ролі: національних урядів, сім'ї, громадянського суспільства, ринку та міжнародних організацій у наданні послуг та підтримки протягом усього життя – від дитинства до старості. Ці послуги та підтримка включають підтримку дітей та сімей, шкільну освіту та навчання, оновлення житла та мікрорайонів, підтримку

доходів та боротьбу з бідністю, допомогу безробітним та професійну підготовку, пенсії, охорону здоров'я та соціальну допомогу. Соціальна політика має на меті визначити та знайти способи зменшення нерівності у доступі до послуг та підтримки між соціальними групами, що визначаються за соціально-економічним статусом, расою, етнічною приналежністю, міграційним статусом, статтю, сексуальною орієнтацією, інвалідністю та віком, а також між країнами. Таким чином, соціальна політика є багатостороннім поняттям.

Сутність соціальної політики розкривається через різноманітність її реалізації у різних країнах. Класичною є типологія Госта Еспінг-Андерсена, професор соціології в Університеті Помпеу Фабра. Його наукова робота зосереджена на динаміці життєвого циклу, соціальному розшаруванні та порівняльній соціальній політиці. Він виділив три основні «режими добробуту»: ліберальна (англосаксонська) модель (соціальна допомога надається лише за принципом потреби (залишковості), переважно найбіднішим верствам; роль держави мінімальна; основна роль належить ринку та приватним страховим компаніям); консервативна (корпоративістська) модель (соціальні права прив'язані до професійного статусу та трудового стажу; акцент на соціальному страхуванні, фінансованому роботодавцями та працівниками; держава підтримує традиційні сімейні структури, надаючи допомогу через родину); соціал-демократична (універсальна) модель (соціальні права є універсальними та надаються всім громадянам незалежно від доходу та статусу – принцип «соціального громадянства»; держава є основним провайдером послуг (освіта, медицина, догляд) та гарантує високий рівень соціального захисту) [8].

Соціальна політика захищає окремих осіб та їхні сім'ї і допомагає їм вести повноцінне життя, але не всі отримують необхідну підтримку, незважаючи на те, що соціальні видатки становлять значну частину державних витрат. Для забезпечення довгострокової стійкості соціального захисту країнам надзвичайно важливо знайти баланс між доступністю, інклюзивністю та економічною доступністю. Тому предметна сфера соціальної політики охоплює розподільчі відносини – регулювання доходів, заробітної плати, пенсій та соціальних виплат;

сферу життєзабезпечення – охорона здоров'я, освіта, житлова політика, екологічна безпека; соціальний захист – забезпечення соціальними гарантіями (страхування, допомоги) у разі настання соціальних ризиків (хвороба, безробіття, інвалідність).

Краще розуміння сутності соціальної політики приходить крізь призму розуміння ключових функцій. Вони відображають роль соціальної політики для суспільства. Регулююча функція встановлює своєрідні «правила гри» в соціальній сфері, що відображаються в регуляторній політиці по відношенню до трудових відносин, соціальних стандартів. Розподільча функція полягає у вилученні частини доходу через фіскальну функцію а його перерозподілу на користь вразливих або незахищених категорій населення. Захисна функція передбачає протекторат населення від настання соціальних ризиків, що реалізується через систему соціального страхування на надання соціальних послуг. Стабілізаційна функція полягає в зниженні рівня соціальної напруги та конфліктів через скорочення надмірної нерівності та забезпечення соціального діалогу. Функція розвитку орієнтована на інвестування в людський капітал – освіта, охорона здоров'я, що створює умови для економічного зростання в довгостроковій перспективі.

Вітчизняна сфера соціальної політики історично була орієнтована на патерналізм і переважно грошову виплату соціального забезпечення. Але згодом така політика зазнала трансформації в сторону надання соціальних послуг, що відображено в Законі України «Про соціальні послуги» (2019) [9]. Такий підхід орієнтований на самостійність та реінтеграцію особи.

Таким чином, сутність соціальної політики не є статичною. Вона постійно еволюціонує – від простого розподілу ресурсів до складного, інтегрованого механізму, спрямованого на інвестування в людський капітал, управління соціальними ризиками та забезпечення соціальної згуртованості.

1.2. Інституційні основи соціальної політики територіальної громади

Передача повноважень територіальних громад, що здійснювалася відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» призвела до трансформації соціальних інституцій. Територіальні громади отримали функції як замовника (визначення потреб та фінансування), так і надавача (безпосереднє обслуговування) соціальних послуг. Таким чином відбулася й децентралізація соціальної політики. Передача повноважень на рівень територіальних громад змінила сутність реалізації соціальної політики, зробивши територіальні громади безпосередніми замовниками та провайдерами соціального захисту, що сприятиме підвищенню адресності та ефективності надання соціальних послуг.

Ключовою ланкою у цій системі є Комунальна установа «Центр надання соціальних послуг». Відповідно до Постанови КМУ про «Деякі питання діяльності територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг)» № 1417 від 2019 року, Центр надання соціальних послуг є базовим надавачем, відповідальним за інтегрований підхід. Його основні підрозділи (відділення соціальної допомоги вдома, відділення соціального супроводу) забезпечують надання широкого спектру послуг – від догляду до кризового втручання. Ефективність роботи Центру надання соціальних послуг прямо залежить від його матеріально-технічної бази та кадрової укомплектованості [10].

На думку Ємельяненко Л.М. та Федулової Л.І. найгострішими проблемами розвитку соціальної сфери територіальних громад є: недосконала система територіального розміщення об'єктів соціальної інфраструктури; недостатність бюджетних коштів для ефективного функціонування закладів соціальної інфраструктури; недостатній рівень кадрового забезпечення закладів соціальної сфери; недостатній рівень якості послуг, що надаються населенню об'єктами соціальної сфери [11].

Методологічні підходи та інструментарій дослідження децентралізації надання соціальних послуг у сфері зайнятості населення, а також практичні рекомендації щодо напрямів удосконалення механізмів державного управління у даній галузі в умовах децентралізації відображено в монографії [12].

Науковці Уманського національного університету вважають, що Принцип єдності між централізованими та децентралізованими підходами відіграє важливу роль у формуванні та виконанні соціальної політики, особливо у контексті надання соціальних послуг. На державному рівні завдання полягає у неперервному аналізі потреб соціальних груп і регулюванні державної політики відповідно до цих потреб, тоді як територіальні громади мають нести відповідальність за планування, організацію та безпосереднє надання цих соціальних послуг [13].

На думку Л. Котової, перевагами процесу децентралізації в цілому, в тому числі й у сфері соціального захисту, є орієнтація органів місцевого самоврядування на задоволення потреб мешканців громад шляхом максимального наближення послуги і вирішення проблем людини до зручного для неї рівня. На місцевому рівні відповідні органи можуть ефективніше використовувати свою інфраструктуру і персонал задля швидкого та якісного надання послуги [14].

Іншими критично важливими інституціями на рівні територіальної громади є Відділ соціального захисту населення (реалізація делегованих державних функцій, облік, субсидії) та Служба у справах дітей, яка є основним органом, що здійснює захист прав дитини та профілактику сирітства. Таким чином, соціальна сфера громади функціонує як мережа взаємопов'язаних, але незавжди достатньо скоординованих структур.

Правовою основою реалізації соціальної політики територіальних громад є Закон України «Про соціальні послуги», який запровадив стандартизацію, класифікацію та оцінку потреб населення у послугах, вимагаючи від громад переходу від принципу «соціального забезпечення» до принципу «соціальних послуг». Закон зобов'язав територіальні громади фінансувати послуги за рахунок

місцевого бюджету. Тому на перший план вийшло питання необхідності забезпечення фінансової стійкості соціальної політики територіальної громади.

Остання визначається трьома елементами:

– державна субвенція: основне джерело фінансування делегованих державних повноважень;

– власні доходи місцевих бюджетів: використовуються на утримання Центру надання соціальних послуг та реалізацію місцевих цільових програм (зокрема, матеріальна допомога на лікування, підтримка ветеранів);

– міжнародна допомога: гранти та технічна допомога від міжнародних партнерів (МОМ, ЮНІСЕФ, ПРООН).

Слід відмітити, що питання децентралізації соціальних послуг було не до кінця відпрацьоване, адже існує ряд чинників, які дестабілізують управління соціальною сферою на місцевому рівні (рис. 1.2).

Рисунок 1.2. Фактори дестабілізації управління соціальною сферою
Джерело: [15].

Проблема кадрового забезпечення є однією з найбільш гострих, про що свідчать численні звіти та наукові публікації. Як зазначають науковці, низький

рівень оплати праці соціальних робітників та фахівців із соціальної роботи не відповідає високому емоційному та фізичному навантаженню, а також ризикам, особливо у прифронтових територіальних громадах. Ключові аспекти кадрової кризи: плинність кадрів (висока плинність персоналу у Центрах надання соціальних послуг, особливо серед фахівців із соціальної роботи, що призводить до втрати інституційної пам'яті та ускладнює довготривалий соціальний супровід сімей у скрутних життєвих обставинах); дефіцит кваліфікації (недостатня міждисциплінарна підготовка фахівців із соціальної роботи у сферах кризової психології, протидії насильству та роботи з травмою (особливо актуально для роботи з ВПО та ветеранами); сільська специфіка (проблематика залучення та утримання кваліфікованих соціальних працівників у сільських територіальних громадах, де додатково ускладнена логістика та відсутні умови для професійного розвитку).

Закон про соціальні послуги вимагає їх стандартизації, проте на практиці якість послуг залишається нерівномірною. На це впливають:

– географічна ізоляція – у великих за площею територіальних громадах із розгалуженою мережею населених пунктів мешканці віддалених сіл фактично не мають фізичного доступу до необхідних послуг. Це створює необхідність у високовитратних мобільних командах;

– брак оцінки якості – більшість територіальних громад досі не впровадили належної системи моніторингу та оцінки якості соціальних послуг, що базується на зворотньому зв'язку від отримувачів. Це перетворює послуги на формальність, де кількісні показники переважають над якісними;

– недостатня розвиненість спеціалізованих послуг – нестача послуг кризового реагування (притулки для постраждалих від насильства) та реабілітаційних центрів для осіб з інвалідністю, що змушує громадян шукати допомогу за межами громади.

Крім цього, спрацьовує фактор новітніх проблем – викликів воєнного часу. Соціальна політика територіальної громади зіткнулася з двома критичними групами, які потребують спеціалізованих рішень: внутрішньо переміщені особи

(ВПО) та ветерани війни і їхні сім'ї. Щодо ВПО, то є необхідність переходу від гуманітарної допомоги до довгострокової інтеграції. Це включає розробку місцевих програм забезпечення ВПО житлом, допомогу у працевлаштуванні та подоланні бюрократичних бар'єрів [16]. Як зазначається у Звіті МОМ, існують прогалини в доступі до послуг серед нещодавно переміщених осіб. Біля 93 % ВПО, які перебували у ситуації переміщення протягом періоду менше 3 місяців, повідомляють про принаймні одну прогалину. Поширені труднощі з доступом до житла або працевлаштування збігаються з довгостроковими намірами щодо повторного переміщення або переселення [17]. Післявоєнна реінтеграція ветеранів вимагає створення інтегрованої системи ветеранської політики на місцевому рівні, що охоплює не лише медичну реабілітацію, а й професійну перекваліфікацію, психологічну адаптацію, юридичний супровід [18].

Одним із найбільш ефективних інноваційних підходів, що впроваджується в територіальних громадах, є кейс-менеджмент – управління випадком. Це перехід від надання окремих, ізольованих послуг до комплексного, клієнтоорієнтованого супроводу сім'ї чи особи у скрутних життєвих обставинах. Переваги кейс-менеджменту: індивідуалізація (розробка індивідуального плану соціального супроводу, який чітко визначає мету, терміни та відповідальних виконавців), координація (фахівець із соціальної роботи виступає координатором, забезпечуючи взаємодію медичних, освітніх, юридичних та соціальних служб); ресурсозбереження (запобігання дублюванню зусиль різних служб, що оптимізує використання бюджетних та людських ресурсів) [19].

Важливу підтримку територіальним громадам може забезпечити публічно-громадське партнерство. Передача нестратегічних соціальних послуг на аутсорсинг громадським та благодійним організаціям дозволить територіальним громадам зекономити кошти на утриманні штату та отримати доступ до спеціалізованих послуг, які благодійні організації здатні надавати гнучкіше та якісніше (наприклад, догляд для осіб з важкими порушеннями). Реалізація соціальної політики в територіальних громадах в умовах воєнного часу є

критично важливою функцією, що вимагає постійних інституційних вдосконалень.

1.3. Механізм соціальної політики громади: сутність та інструменти функціонування

Соціальна політика громади є ключовим елементом забезпечення соціального добробуту населення на локальному рівні. В умовах децентралізації та реформ місцевого самоврядування, що тривають в Україні, територіальні громади отримали широкі повноваження у сфері соціального захисту та надання соціальних послуг. Механізм соціальної політики громади поєднує нормативні, інституційні, фінансові та управлінські елементи, що забезпечують ефективне задоволення потреб населення, інтеграцію вразливих груп і підвищення якості життя.

Ефективність соціальної політики на локальному рівні визначається комплексністю інструментів, фінансовою спроможністю громади та участю громадян у процесах прийняття рішень. Водночас міжнародний досвід свідчить, що локальні органи влади, які активно залучають партнерів і впроваджують цифрові сервіси, демонструють кращі соціальні показники та високий рівень громадської довіри [20].

Механізм соціальної політики громади визначається як система взаємопов'язаних інституцій, процесів та ресурсів, що забезпечує трансформацію соціальних потреб населення у конкретні управлінські рішення та практичні дії (рис. 1.3). Він функціонує на перетині державних політик, локальних стратегій розвитку та потреб громадян, забезпечуючи адаптивність рішень та інструментів до реальної ситуації на території.

Рисунок 1.3. Інфографіка архітектури механізму соціальної політики територіальної громади

Джерело: складено за завданням автора ChatGPT

Основні характеристики механізму:

–цільова спрямованість: задоволення потреб вразливих груп, підвищення рівня соціального захисту;

–комплексність: інтеграція нормативних, фінансових, організаційних та інформаційних інструментів;

–гнучкість і адаптивність: здатність швидко реагувати на зміни соціально-економічного середовища;

–взаємодія суб'єктів: органи місцевого самоврядування, громадські організації, бізнес та мешканці громади.

Суб'єктами механізму соціальної політики громади є всі учасники процесу соціальної політики, які беруть участь у формуванні, реалізації та оцінюванні соціальних рішень:

1. Органи місцевого самоврядування – рада громади, виконавчий комітет, структурні підрозділи соціальної сфери.

2. Соціальні служби та комунальні установи – територіальні центри соціального обслуговування, центри надання соціальних послуг.

3. Громадські організації та волонтерські ініціативи, що виконують функцію партнерів у наданні соціальних послуг.

4. Бізнес та міжнародні донори, які беруть участь у реалізації програм через фінансову підтримку або надання ресурсів.

5. Мешканці громади – активні учасники, консультанти та оцінювачі якості соціальних послуг.

Міжнародний досвід показує, що успішні громади використовують моделі партнерства, де всі суб'єкти беруть участь у прийнятті рішень, що дозволяє ефективніше використовувати ресурси та покращувати доступність послуг.

Механізм соціальної політики громади включає кілька ключових компонентів: нормативно-правове забезпечення, фінансово-бюджетний блок, організаційно-управлінський блок.

Нормативна база визначає межі повноважень громади та порядок реалізації соціальних програм. Основні документи: Закон України «Про місцеве

самоврядування», Закон України «Про соціальні послуги», Бюджетний кодекс України. Ці документи встановлюють порядок надання послуг, соціальні стандарти та вимоги до фінансування. Вони також створюють умови для партнерської взаємодії та залучення громадських організацій.

Фінансування соціальної політики є критично важливим. Основні джерела фінансування: місцевий бюджет; субвенції та дотації держави; гранти міжнародних організацій; внески приватного бізнесу. Фінансово спроможні громади демонструють вищу ефективність реалізації соціальних програм та нижчий рівень соціальної напруги.

Організаційно-управлінський блок включає процедури планування, реалізації, моніторингу та оцінювання соціальних програм. Практичні інструменти: соціальне картування та реєстри населення; кейс-менеджмент і адресні програми підтримки; моніторинг та оцінка ефективності на основі ключових індикаторів. Цифровізація управлінських процесів забезпечує прозорість, зручність та оперативність надання послуг.

Інструменти механізму соціальної політики можна розділити на кілька груп:

1. Нормативно-правові – місцеві програми підтримки, рішення ради, регламенти, стандарти якості.

2. Фінансові – субсидії, соціальні виплати, муніципальні гранти, цільові фонди.

3. Організаційні – кейс-менеджмент, інтегровані офіси послуг, мобільні соціальні служби.

4. Інформаційні – електронні платформи, соціальні паспорти громади, відкриті дані.

5. Партнерські – взаємодія з неурядовими організаціями, бізнесом, міжнародними донорами.

У практиці українських громад активно застосовується соціальне замовлення, що дозволяє громадським організаціям на конкурсних засадах надавати послуги населенню. Також значну роль відіграє цифровізація,

наприклад, впровадження систем e-Services для отримання консультацій і соціальної підтримки.

Механізм соціальної політики громади працює за циклічною схемою: виявлення потреб населення; стратегічне планування соціальної політики; вибір інструментів і ресурсів; реалізація програм; моніторинг, оцінка ефективності та зворотний зв'язок; коригування політики. Такий підхід забезпечує адаптивність та гнучкість соціальної політики відповідно до змін у демографічному, економічному та соціальному середовищі громади.

Наведемо приклади українських громад, які вже реалізують вище перераховані інструменти механізму. Так, Луцька громада активно використовує адресні програми підтримки малозабезпечених сімей та цифрові сервіси e-Services. Львівська громада впровадила партнерські програми з НУО для підтримки людей з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб. Дніпровська громада використовує системи моніторингу та соціальні паспорти домогосподарств для оптимізації ресурсів.

Таким чином, механізм соціальної політики громади є динамічною системою, що інтегрує нормативні, фінансові, організаційні та інформаційні інструменти. Він дозволяє: ефективно перетворювати соціальні потреби населення на конкретні програми та рішення; залучати партнерів та мешканців у процеси прийняття рішень; підвищувати якість життя через адресну підтримку та цифрові сервіси; забезпечувати моніторинг та коригування політики на основі доказових даних. Ефективність цього механізму визначається комплексністю підходів, фінансовою автономією громади, участю громадян та рівнем цифровізації послуг.

РОЗДІЛ 2

СТАН РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.1. Загальна характеристика громади та її соціального середовища

Горохівська міська територіальна громада з адміністративним центром громади – м. Горохів, розташована в Луцькому районі Волинської області. Вона утворена в жовтні 2020 р. у відповідності до розпорядження Кабінету Міністрів України № 708-р від 12.06.2020 р. «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Волинської області». Структурно громада відбулася завдяки об'єднанню Горохівської міської та сільських рад Луцького району. Частка площі території громади в земельній площі Луцького району займає біля 10 %, а в площі області – біля 3 %. Станом на початок 2022 р. питома вага чисельності мешканців громади в загальній чисельності жителів Луцького району становила 6 %, а в чисельності населення всієї волинської області – майже 3 %. У розрахунку на 1 тис. км² території в громаді проживає 54 особи. Це більше, ніж густота населення області, де на 1 тис. км² припадає 50 осіб та менше від густоти населення району, яка складає 86 осіб на 1 тис. км². Найдаліше віддаленим від центру громади є с. Ватинець – майже 31 км, найближче розташоване до центру с. Скобелка – до 2 км. Станом на початок 2023 р. чисельність населення громади, зареєстрованого на її території, становила 24007 осіб. Найбільшу частку за гендерним принципом становлять жінки – 52 %. Відмітимо, що в дитячому та підлітковому віці чисельність осіб чоловічої статі в громаді перевищує чисельність осіб жіночої статі, а з 19 років спостерігається гендерна перевага жіночої статі над чоловічою. За віковою структурою населення громади переважають особи у віці 36-59 років на частку яких припадає приблизно 31 %. На другому місці перебувають особи віком 19-35 років – приблизно 28 %. За ними слідує осіб старшого віку –

понад 60 років, які займають приблизно 24 % в структурі населення. Частка дітей віком 7-14 років складає понад 8 %, що більше частки дітей до 6 років (4 %) та частки юнацтва віком 15-18 років (5 %).

Щодо характеристики соціальних груп населення, то слід відмітити, що на території громади відсутні випадки фіксування бездомних осіб чи осіб національної меншості. Також немає дітей з поведінковими розладами, дітей-сиріт чи позбавлених батьківського піклування, немає сімей неблагополучних у яких існує ризик вилучення дітей та передачі їх на державне утримання та таких у яких вже вилучено дітей. Також у громаді не зафіксовано випадків наявності людей, котрі стали об'єктом торгівлі людьми. Однак, є особи, котрі постраждали від насильства за ознакою статі, домашнього насильства. Їх чисельність невелика – 63 особи, з яких 59 % це жінки, а 41 % – чоловіки. Також присутні люди, котрі втратили соціальні зв'язки, у тому числі під час перебування місцях позбавлення волі. Але їх чисельність незначна – 15 осіб чоловічої статі.

Натомість, як уже відмічалось раніше, приблизно чверть населення займають люди похилого віку, які вже потребують або потребуватимуть пізніше інструментів соціальної підтримки. В їх гендерній структурі майже 63 % займають особи жіночої статі. Близько 13 % (понад 3 тис. осіб) від загальної чисельності офіційно зареєстрованих жителів громади обіймають люди з інвалідністю. В основному це особи жіночої статі – 55 %. Більшість з них перебуває на III групі інвалідності – 64 %. Частка осіб з II та I групами інвалідності відповідно становить 28 та 8 відсотків. Щодо дитячої інвалідності, то в гендерному відношенні вона більше притаманна особам чоловічої статі. У дорослому віці інвалідність більш притаманна жінкам, що пояснюється перевагою тих чи інших гендерів у структурі населення відповідного віку. Чисельність сімей, де є дорослі з інвалідністю становить 3136. Частка дітей-інвалідів у загальній чисельності офіційно зареєстрованого населення громади складає біля 0,6 %. Загалом 135 сімей у громаді виховують дитину з інвалідністю. Питома вага людей, які проживають у громаді з частковою або повною втратою рухової активності чи пам'яті складає 0,5 %. Частка населення з невиліковними

хворобами, котра потребує тривалого лікування становить 0,8 %, а частка людей з психічними та поведінковими розладами, у тому числі внаслідок вживання психоактивних речовин складає 0,76 %. Відмітимо, що на території громади проживає 2 осіб з ВІЛ.

Відмітимо, що в Горохівській територіальній громаді налічується 128 малозабезпечених родин та 425 багатодітних родин у яких проживає 1529 дітей. У розрахунку на 10 багатодітних родин приблизно припадає 36 дітей. 84 одинокі матері виховують свої дітей самотужки. В громаді зареєстровано 25 опікунських сімей та сімей піклувальників, у яких перебуває 47 дітей. Такі сім'ї проживають у 15 сільських населених пунктах громади та в адміністративному центрі громади. Найбільша кількість сімей опікунів/піклувальників зареєстрована в с. Журавники – 4 сім'ї, с. Вільхівка та м. Горохів – по 3 родини та по 2 родини на території с. Волиця-Дружкопільська та с. Мирне. В 11 селах громади таких сімей по одній. Безпосередньо в м. Горохів знаходиться 25 дитячих будинків сімейного типу. На території Скобелківського старостату проживає одна прийомна родина в якій окрім власних 2 дітей виховується 4 прийомних.

Відносно нової соціальною групою населення є ті особи, які постраждали від війни з росією. Ця новітня група динамічно змінюється в контексті поповнення новими учасниками з огляду на масштабування та продовження дії причини її виникнення. Насамперед це ветерани – учасники бойових дій під час АТО/ООС, повномасштабного вторгнення. На території громади станом на початок 2023 р. проживало 838 ветеранів, з них 312 осіб – ветерани до початку повномасштабної війни, які були учасниками АТО. Також зафіксовано 1927 членів родин ветеранів. Також 34 особи на зазначену дату мали статус родин загиблого, в тому числі діти – 14 осіб. Люди, котрі постраждали внаслідок ведення бойових дій, терористичних актів, збройних конфліктів, тимчасової окупації (ВПО – внутрішньо переміщені особи) на початок 2023 р. в громаді нараховувалося 13 осіб, в сім'ях яких перебувало на вихованні 9 дітей.

У відповідності до Закону України «Про соціальні послуги» в Горохівській територіальній громаді надаються певні базові соціальні послуги. Однак, не всі

базові послуги за умови попиту на них, громада може надавати. Зокрема, це стосується таких послуг, як: підтримане проживання, соціальна інтеграція та реінтеграція, надання притулку, посередництво (медіація), фізичний супровід осіб з інвалідністю, котрі мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних чи мають порушення зору, переклад мовою жестів, супровід під час інклюзивного навчання, догляд та виховання дітей в умовах наближених до сімейних. Спроможність досліджуваної територіальної громади надавати базові види державних соціальних послуг відображена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1 – Базові соціальні послуги в громаді, які надаються станом на 01.01.2023 р.

Найменування послуги	Всього надано послуг	Всього отримали послуг, осіб
Догляд вдома, денний догляд	12032	160
Соціальна адаптація	-	0
Екстрене (кризове) втручання	3	3
Консультації	-	0
Соціальний супровід осіб у скрутних життєвих обставинах	7	7
Представництво інтересів	-	0
Соціальна профілактика	18	18
Натуральна допомога	776	776
Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти позбавленні батьківського піклування	5	5
Інформування	175	175

Найбільш затребуваними соціальними послугами в громаді є догляд вдома, інформування та натуральна допомога. Розглянемо коротко зміст цих послуг. Так, догляд вдома передбачає допомогу в самообслуговуванні (дотримання особистої гігієни, рухового режиму, годування), пересуванні в побутових умовах, веденні домашнього господарства (закупівля і доставка продуктів харчування, ліків та інших товарів, приготування їжі, косметичне прибирання житла, оплата комунальних платежів, прання білизни, дрібний ремонт одягу), допомогу в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами (виклик лікаря, працівників комунальних служб, транспортних служб тощо); навчання навичкам самообслуговування; допомога в забезпеченні технічними засобами

реабілітації, навчання навичкам користування ними; психологічна підтримка; інформування та представництво інтересів. Послуга в інформування полягає в тому, щоб надавати інформацію з питань соціального захисту населення, у тому числі переліку та адрес надавачів соціальних послуг, умов їх отримання, тарифів на платні соціальні послуги; надавати інформації щодо отримання медичної, правової допомоги, адміністративних послуг та інших видів допомоги, робіт, послуг. Натуральна допомога передбачає соціальну послугу натуральної допомоги (за фінансової можливості – продукти харчування, предмети і засоби особистої гігієни, санітарно-гігієнічні засоби для прибирання, засоби догляду, одяг, взуття, інші предмети першої необхідності, послуги перукаря, комплексного обслуговування тощо).

Розглянемо інституції, які покликані забезпечити супровід реалізації соціальної політики на території досліджуваної громади. Насамперед, слід відзначити, що в складі постійних комісій депутатів міської ради є такі, які безпосередньо визначають таку політику. Йдеться про постійну комісію з питань освіти, охорони здоров'я, культури, спорту, духовного відродження та соціального захисту населення, прав людини, законності, депутатської діяльності, етики та регламенту до складу якої входить 6 осіб (гендерна пропорція 1:1) та постійну комісію з питань фінансів, бюджету, планування соціально-економічного розвитку, інвестицій та міжнародного співробітництва чисельним складом депутатів у 9 осіб (гендерний баланс – 56 % жінок до 44 % чоловіків). У складі виконавчого комітету органу місцевого самоврядування функціонує Управління освіти, культури, молоді, спорту, соціального захисту та охорони здоров'я, яке налічує 19 працівників (84 % – жінки). В складі Управління освіти, культури, молоді, спорту, соціального захисту та ветеранської політики Горохівської міської ради функціонує підрозділ соціального захисту та охорони здоров'я, який налічує 5 працівників, що становить 26 % від загальної чисельності працюючих в Управлінні.

Фінансування соціальних послуг громади забезпечує Управління фінансів чисельністю 8 осіб (приблизно 90 % якого сформовано за рахунок жінок). Крім

цього функціонують консультативно-дорадчі органи при виконавчому комітеті, які опікуються сферою соціальної політики громади, а саме: комісія з питань захисту прав дитини (склад комісії налічує 14 осіб, де 64 % займають жінки), опікунська рада чисельністю 5 осіб (90 % складу ради – жінки) та рада з питань внутрішньопереміщених осіб – 13 осіб (85 % складу ради – жінки).

Для створення безбар'єрного простору територіальної громади було створено Раду безбар'єрності. Її основні задачі зводяться до сприяння на місцевому рівні реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 р.

З метою надання соціальних послуг громадянам, які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги в Горохівській територіальній громаді створено комунальну установу (КУ) «Центр надання соціальних послуг» рішенням сесії Горохівської міської ради № 28-44/2022 від 23.12.2022 р., в штаті якого є 29 працівників. Структура Центру представлена на рисунку 2.1.

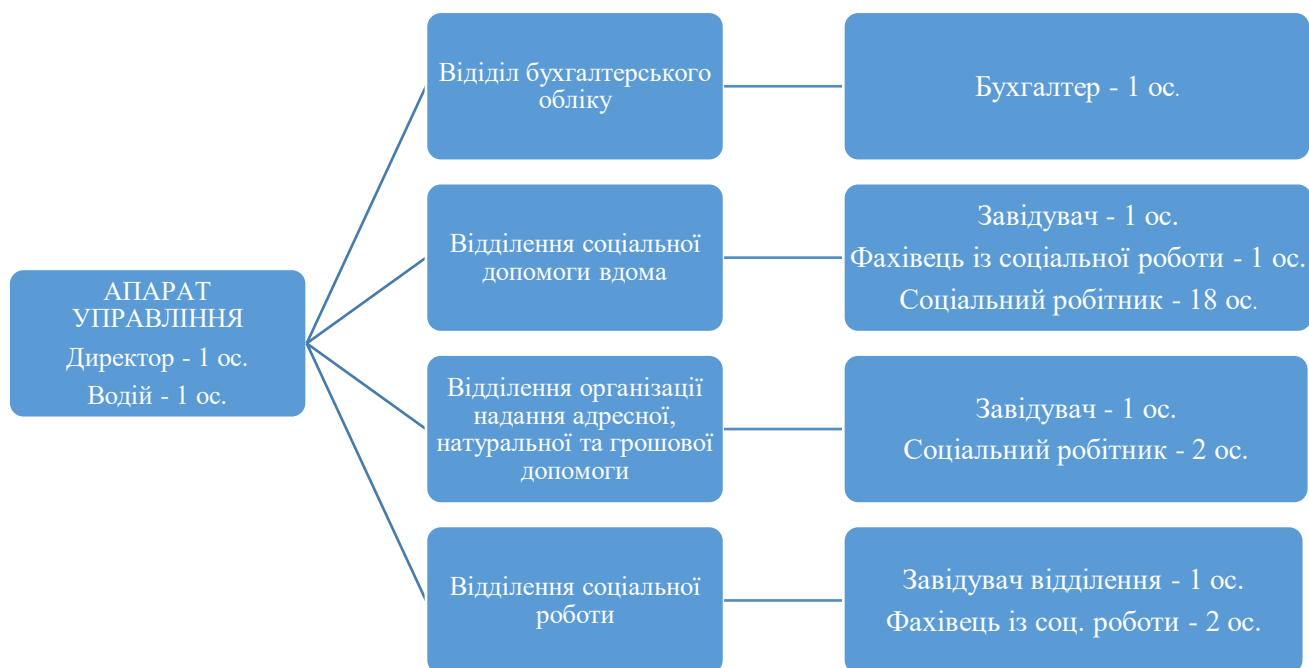

Рисунок 2.1. Структура КУ «Центр надання соціальних послуг»

Відмітимо, що в структурі Центру працює фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб, який надає послуги асистування, допомоги в

заповненні документів, координує спрямування ветеранів до державних установ, роз'яснює права та пільги, здійснює контроль потреб ветеранів. Йому допомагає в цьому психолог.

На території громади також функціонує КУ «Інклюзивно-ресурсний центр», який запрацював наприкінці 2018 р. Він є установою, яка встановлює наявність, або відсутність у дитини особливих освітніх потреб та забезпечує право дітей з особливими освітніми потребами на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти. Центр укомплектований сучасними меблями та необхідним реабілітаційним обладнанням. В центрі працюють практичні психологи, вчителі-логопеди, вчителі-дефектологи (сурдопедагоги, олігофренопедагоги, тифлопедагоги), вчителі-реабітологи. У 2023 р. фахівцями центру проведено 300 комплексних оцінок розвитку дитини. 177 дітей знаходяться на обліку в інклюзивно-ресурсному центрі, як такі, що мають особливі освітні потреби, з них 80 дітей з інвалідністю. Для 72 дітей в закладах освіти організоване інклюзивне навчання, 12 дітей перебуває на педагогічному патронажі, 12 дітей – в закладах спеціальної освіти. У 2023 р. Батьками було подано 28 заяв для надання корекційно-розвиткових послуг фахівцями інклюзивно-ресурсного центру.

Потенціал в сприянні реалізації соціальної політики територіальної громади створюють численні інституції громадського сектору, а саме громадські організації: «Союз інвалідів Чорнобиля» (захист прав і свобод осіб з інвалідністю Чорнобиля), міська організація Всеукраїнського об'єднання ветеранів війни (соціальний захист ветеранів), благодійна місія «Сонце Любові» (задоволення соціальних, економічних, творчих, спортивних, реабілітаційних інтересів осіб з інвалідністю), центр фізкультурної, спортивної та оздоровчої реабілітації інвалідів «Імпульс Плюс» (відпочинок та оздоровлення, реабілітація осіб з інвалідністю), «Ініціатива району» (захист інтересів сільських жителів), «Ветеранів Афганістану (Кабул)» (захист прав ветеранів Афганістану), «Спілка учасників антитерористичної операції «Щит»» (захист прав учасників АТО/ООС та надання допомоги), «ЦЖІ Марія» (захист прав жінок Горохівщини), «Разом за

власне майбутнє» (організація дозвілля молоді), «Майбутнє молоді в єднанні» (захист прав молоді) тощо.

2.2. Стан виконання програм у рамках реалізації стратегії громади

Згідно Стратегії розвитку територіальної громади, її стратегічна ціль № 1 полягає в розвитку людського капіталу, що передбачає реалізацію таких цілей оперативного характеру: здорова й інклюзивна громада; освічена громада; культура, молодіжна політика і спорт; якісна система врядування та надання адмінпослуг у громаді; впровадження цифрових технологій (рис. 2.2).

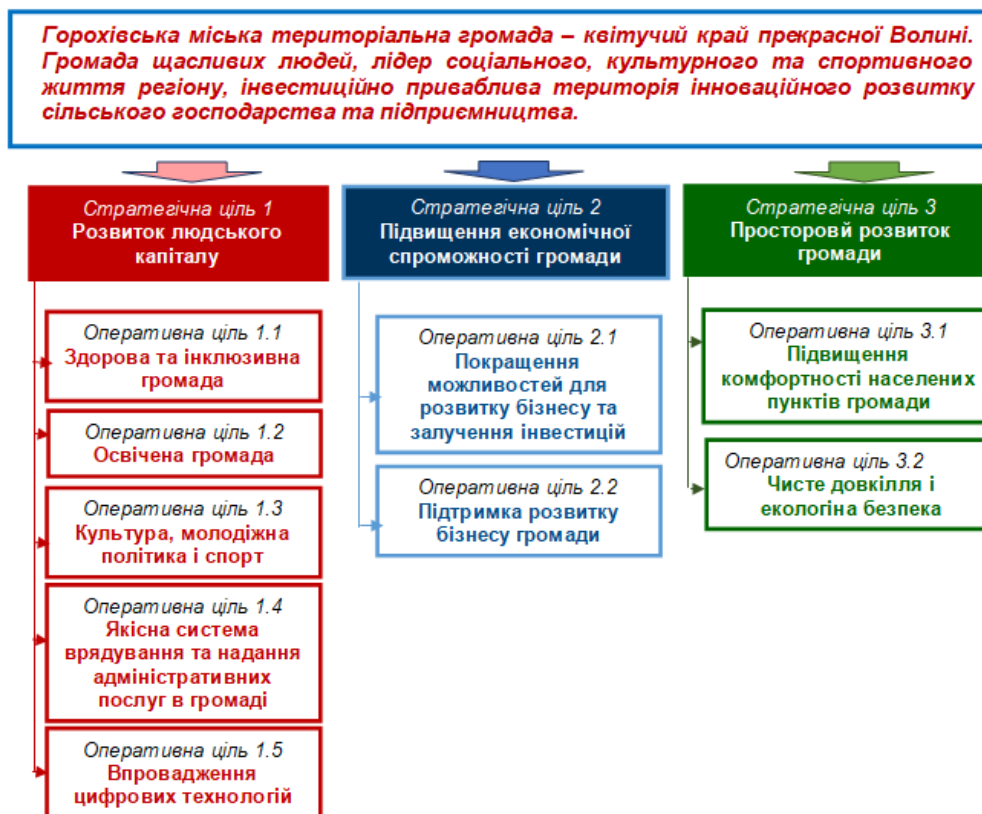

Рисунок 2.2. Стратегічні та оперативні цілі розвитку територіальної громади

Як бачимо перша стратегічна ціль розвитку громади досить тісно корелює з питанням необхідності підтримки належних практик соціальної політики громадою.

За напрямком реалізації цілі розвитку людського капіталу та підвищення якості життя населення громади в 2023 р. заплановане фінансування проектів не мало фактичного підкріплення касовими видатками. Відтак, було не виконано 24 програми, що становить 68 % від планового виконання. Виконано в 2023 р. було 7 програм по яких планувалося фінансування, що становить 20 %. Частково було виконано 2 проекти або 6 % й в процесі виконання залишилося також 2 проекти, що теж складає 2 % (рис. 2.3). Таким чином, на наступний період планування заходів (2024-2027 рр.) повністю або частково було включено 16 невиконаних проектів, що становить 67 % від планових на 2023 р. 2 проекти було реалізовано за кошти субвенції та грантові ресурси на умовах співфінансування. Це стосується програми шкільний автобус (субвенція) та програми облаштування молодіжного простору (реалізовано співкоштом із БФ «Рокада»). Реконструкція стадіону «Колос» була включена до переліку об'єктів «Великого будівництва» ще в 2022 р.

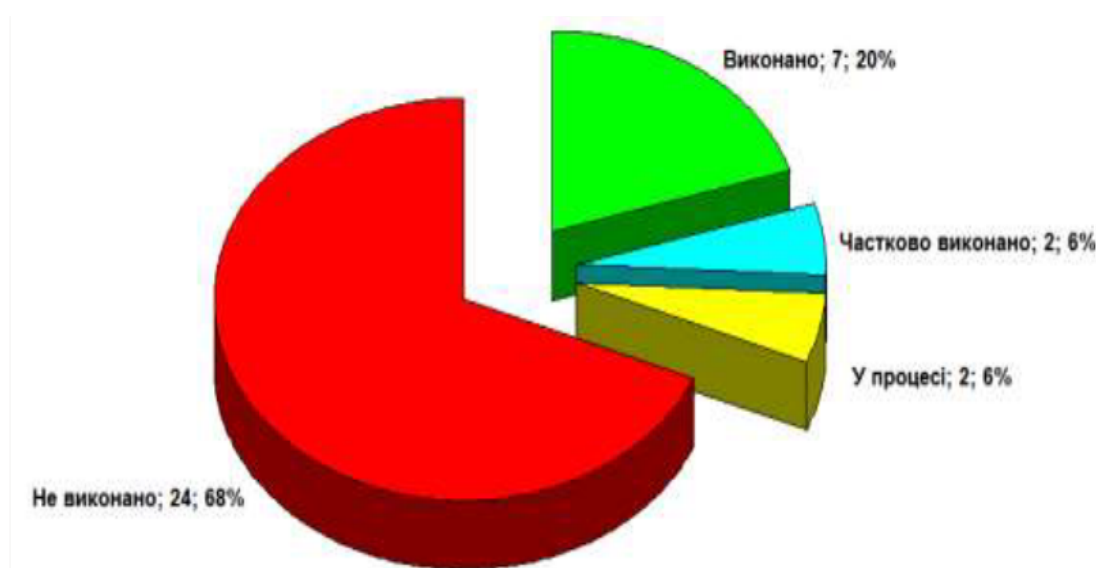

Рисунок 2.3. Стан виконання фінансування проектів за ціллю розвитку людського капіталу громади

За ціллю підвищення комфорту населених пунктів громади (рис. 2.4), під ціллю забезпечення доступності до інфраструктури, соціальних та інших послуг особам з інвалідністю на проведення фестивалів у 2023 р. було заплановано виділити 100 тис. грн. Фактично було профінансовано 7,6 тис. грн заход

спортивно-оздоровчого характеру під назвою «Повір у себе» серед осіб з інвалідністю. 50 тис. грн було заплановано на фінансування облаштування туалетної кімнати для осіб з інвалідністю, але ці кошти фактично не були освоєні. На придбання та ремонт житла для дітей-сиріт планувалося виділити в 2023 р. 200 тис. грн. Фактично було затрачено 140,4 тис. грн (70 %) для ремонту житлового приміщення. В цілому по цілі підвищення комфорту населених пунктів громади 5 проектів із 6, які були не виконані повністю або частково в 2023 р. перейшли до переліку планового фінансування в 2024-2027 рр.

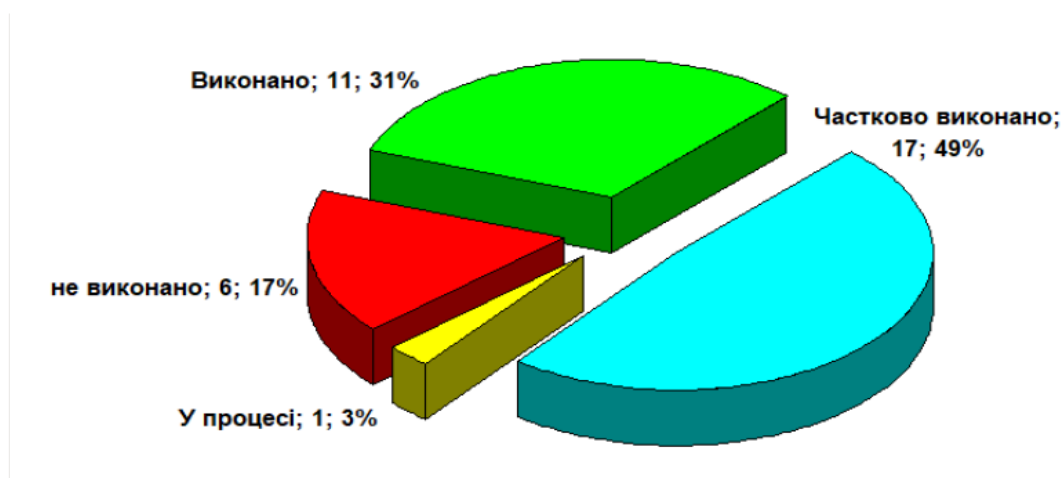

Рисунок 2.4. Стан виконання фінансування проектів за ціллю комфорту населених пунктів громади

Стан виконання програм Горохівської територіальної громади в 2023 р. відображено на рисунку 2.5. Як бачимо, цільова програма соціального захисту населення в 2023 р. була недофінансована на 2,5 %.

Із 88 проектів запланованих до виконання громадою в 2024 р. , виконано було 26 проектів (30 % від запланованого), частково виконано 20, у процесі виконання 9, не виконано – 33 проекти (38 %). При запланованих видатках у 69,5 млн грн, фактичні видатки склали 17,1 млн грн. Причиною невиконання стало те, що проекти, які планувались до реалізації за рахунок співфінансування з державного бюджету та грантових коштів не отримали з цих джерел відповідної підтримки.

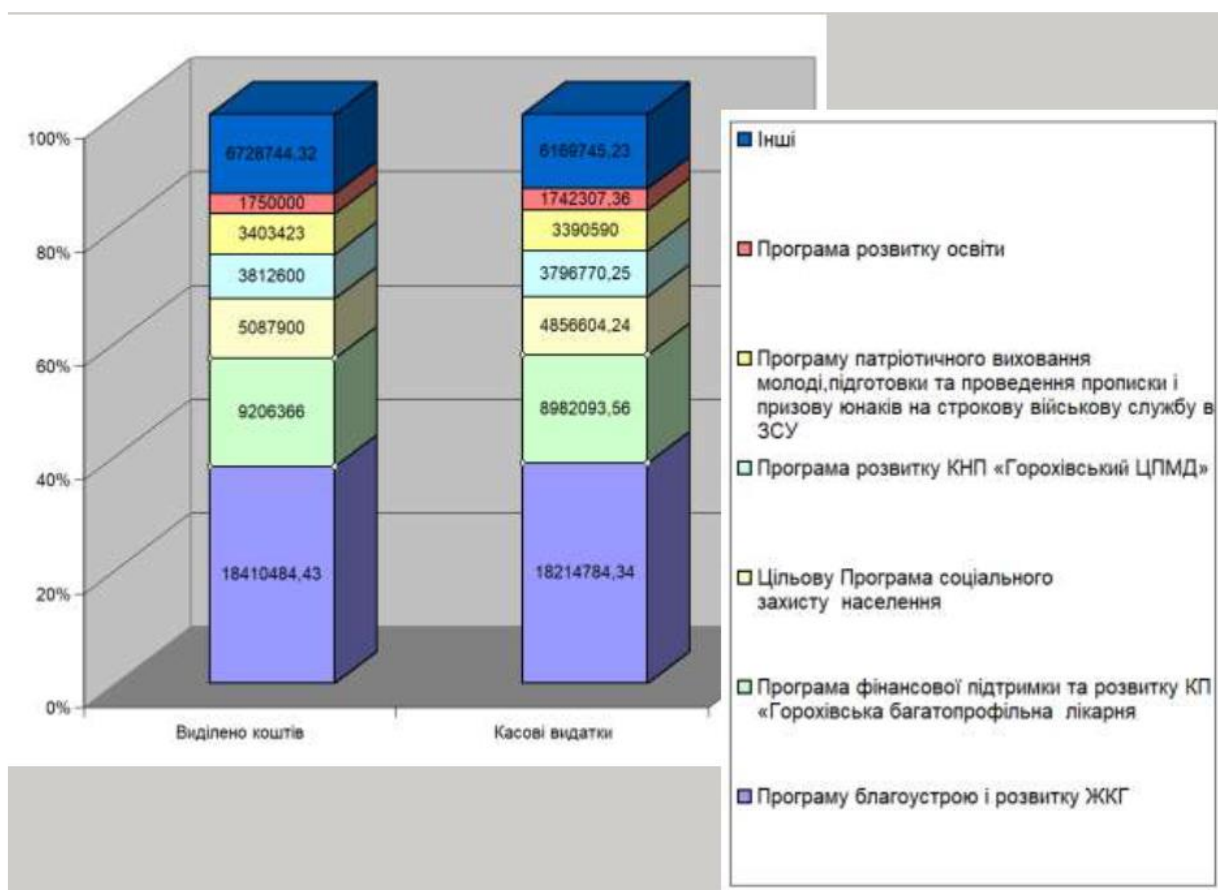

Рисунок 2.5. Стан виконання програм територіальної громади в 2023 р.

По підцілі спрямування зусиль усіх зацікавлених сторін на зміцнення здоров'я мешканців як пріоритетного напрямку соціально-економічного розвитку громади, програмі здоров'я (освіта, культура, спорт та медицина) в 2024 р. було проведено активну роботу в плані популяризації здорового способу життя серед населення громади. Зокрема, здійснено 24 спортивні заходи серед різних вікових груп. Для учнів навчальних закладів громади проведено 124 заходи серед яких: «Здоровим бути модно», «Я за здоровий спосіб життя», проведено мотиваційні зустрічі із випускниками навчальних класів спільно з лікарями «Шлях до успіху», де обговорено значення здоров'я. Також до інформаційної кампанії для дітей дошкільного віку та школярів громади долучено лікарів-епідеміологів Горохівського відділення Волинського обласного ЦКПХ проведено 14 заходів. На жаль, не було введено в експлуатацію соціальне житло для медичного персоналу. Щодо розвитку соціальних послуг, то було підтримано ініціативу осіб

з інвалідністю, зокрема спільно з громадською організацією «Сонце любові» проведено XV фізкультурно-оздоровчий фестиваль «Повір у себе» серед осіб з інвалідністю, «Срібний карась». Члени ГО приймали участь в обласних спортивних заходах. З місцевого бюджету на ці цілі виділено 11,5 тис. грн. Надано також фінансової підтримки громадській організації «Сонце любові» в сумі 61,4 тис. грн.

У 2024 р. було затверджено нову Програму соціального захисту дітей на 2025-2028 рр., де на 2025 рік заплановано придбання легкового автомобіля. Проведено захід до дня Захисту дітей для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які проживають в сім'ях опікунів, піклувальників, дітей чий батьки загинули, пропали безвісти, перебувають у полоні та дітей, які опинились в складних життєвих обставинах. Усього було охоплено 201 дитину. Проведено захід до Дня Святого Миколая для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, які проживають в сім'ях опікунів, піклувальників, дітей чий батьки загинули, пропали безвісти, перебувають у полоні та дітей, які опинились в складних життєвих обставинах. Усього було охоплено 230 дітей. Проведено захід до різдв'яно-новорічних свят та роздано продуктові набори для сімей, які опинились в складних життєвих обставинах та сімей, де проживають діти в яких один із батьків зник безвісти за особливих обставин. Усього охоплено 50 сімей. У жовтні 2024 р. в громаді створено першу патронатну родину з метою забезпечення захисту прав дитини, яка через складні життєві обставини тимчасово не може проживати разом з батьками/законними представниками. На даний час у патронатній родині виховується 3 дітей, котрі перебувають у складних життєвих обставинах.

У громаді проведено роботу над реалізацією проєкту «Імпульс», зокрема обговорено затвердження програми «Молодь Горохівської громади» на 2025-2029 роки. Було взято до уваги опитування молоді щодо потреб у сфері молодіжного руху, створення молодіжної ради.

Також у 2024 р. було надано фінансову підтримку ГО «Спілка учасників АТО Щит» в розмірі 99,9 тис. грн, для ГО «Союз Чорнобиль» виділено 15 тис.

грн, а для ГО «Ветерани Афганістану» (Кабул) – 5 тис. грн. Стан виконання проектів у 2024 р. наведено в таблиці 2.2. Структура фінансування цільових програм соціальної орієнтованості відображена в таблиці 2.3.

Таблиця 2.2 – Виконання проектів у громаді в 2024 р.

Назва	План	Факт	Результат
1.1. Здорова та інклюзивна громада	14570	5885,32	
1.1.1 Спрямування зусиль зацікавлених сторін на зміцнення здоров'я мешканців як пріоритетного напрямку соціально-економічного розвитку	450	0	
Програма здоров'я (освіта, культура, спорт та медицина)	100	0	виконано
Соціальне житло для медичного персоналу	300	0	не виконано
1.1.6 Розвиток соціальних послуг	50	11,4	
Підтримка ініціатив осіб з інвалідністю	50	11,4	виконано
1.2. Освічена громада	14580	2562,9	
1.2.1. Формування та розвиток сучасної мережі дошкільної, загальної середньої освіти відповідно до реальних потреб громади	11900	2362,4	
STEM лабораторія Горохівського ліцею №2	100	0	не виконано
Кабінет інформатики Горохівського ліцею № 1 ім. І.Я.Франка № 1	1300	1688,4	виконано
Облаштування ресурсної кімнати при Горохівському ліцеї № 1 та №2	1000	0	виконано
Облаштування кабінетів безпеки на базах Горохівського ліцею № 2 та Звиняченського ліцею	600	136,7	виконано
Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах цифровізації суспільства	1000	0	не виконано
Встановлення тривожних кнопок, відеоспостереження в закладах освіти	100	18	виконано
Шкільний автобус	4500	0	не виконано
Створення протирадіаційного укриття для Горохівських ліцеїв №1 та №2, ЗДО «Сонечко» та «Казка» м. Горохів	3000	504,3	частково виконано
Забезпечення туристичним обладнанням Оцівської гімназії	100	15	виконано
Облаштування території закладів дошкільної освіти новими ігровими майданчиками	200	0	частково виконано
1.2.2. Позашкільна освіта	230	39,5	
Капітальний ремонт приміщення БДЮТ м. Горохів	170	0	не виконано
Оновлення матеріально-технічної бази гуртків БДЮТ м. Горохів	60	39,5	виконано
1.2.4. Захист прав дітей та їх інтересів	1250	161	
Автомобіль для служби у справах дітей	800	0	не виконано
Доступність освітнього процесу для дітей, що знаходяться у складних життєвих обставинах (мобільні телефони, планшети, ноутбуки тощо)	100	159	виконано
Забезпечення житлом дітей-сиріт	300	0	не виконано
Інформаційно-роз'яснювальна робота щодо можливостей функціонування сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування (Приймні сім'ї, ДБСТ)	50	2	виконано
1.3. Культура, молодіжна політика і спорт	4635	978,8	
1.3.3. Реалізація молодіжної та гендерної політики	70	134,9	
Підтримка молодіжних ініціатив (молодіжна рада)	50	15	частково
Підтримка ініціатив громадських організацій та об'єднань громадян	20	119,9	виконано
1.3.4. Розвиток фізкультури і спорту, популяризація здорового життя	900	46,8	
Капітальний ремонт даху спортивної школи в м. Горохів	800	0	не виконано
Оновлення матеріальної бази та реконструкція діючих спортмайданчиків	100	46,8	частково

Таблиця 2.3 – Структура фінансування цільових програм соціального спрямування в територіальній громаді в 2024 р.

Назва програми	Виділено коштів			Касові видатки		
	Усього	Заг.фонд	Спецфонд	Усього	Заг.фонд	Спецфонд
Програма розвитку надання соціальних послуг комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Горохівської міської ради на 2024-2027 роки» (від 27.02.2024 року № 36-5/2024)	60000	60000		30000	30000	
Цільова соціальна програма «Молодь Горохівської територіальної громади» на 2021-2025 роки (02 квітня 2021 року № 7-10/2021)	20000	20000		20000	20000	
Цільова соціальна програма розвитку фізкультури і спорту Горохівської міської ради на 2021-2024 роки (02 квітня 2021 року №7-9/2021)	710000	710000		664745,83	664745,83	
Програма соціального захисту дітей Горохівської міської ради на 2022-2025 роки (10.08.2021р. №11-9/2021)	160500	160500		160495	160495	
Програма соціального захисту населення на 2021-2025 роки (02 квітня 2021 року № 7-11/2021)	6348400	6348400	0	6270172,36	6270172,36	0
Програма забезпечення харчуванням дітей, які проживають в сім'ях, що не відносяться до пільгових категорій, але опинилися в складних життєвих обставинах, дітей, батьки яких перебувають в зоні ОСС, дітей – переселенців та дітей інших пільгових категорій згідно чинного законодавства на 2021-2024 рік (№ 3-27/2020 від 30.12.2020р)	1000000	1000000		1000000	1000000	
Програма надання одноразової допомоги дітям-сиротам і дітям, позбавленим батьківського піклування після досягнення 18-річного віку на 2021-2024 роки (30.12.2020р №3-24/2020)	9050	9050		9050	9050	
Програма соціально-економічного розвитку Горохівської міської територіальної громади на 2024 рік (22 травня 2024 року № 37-134/2024)	679200	623900	55300	399771	344471	55300

Загалом на 2024 р. у громаді затверджено 43 програми із різних напрямків діяльності. Фінансування із бюджету отримало 26 програм, 17 програм не потребували фінансування. Планові видатки становили 51,8 млн грн, а фактичні – 48,4 млн грн, що становить 93,4 %, з яких видатки загального фонду становили відповідно 41,2 та 39,3 млн грн або 95,4 %, спеціального фонду – 10,6 та 9,1 млн грн або 85,8 %.

2.3. Аналіз виконання цільових програм соціального захисту

У Горохівській територіальній громаді реалізується Програма розвитку надання соціальних послуг комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Горохівської міської ради на 2024-2027 роки. Мета програми полягає у наступному: покращенні доступу жителів територіальної громади до соціальних послуг належної якості, які надаються відповідно до потреб населення громади та державних стандартів надання соціальних послуг; створенні умов для забезпечення надання базових та допоміжних соціальних послуг вразливим групам населення громади, відповідно до їх потреб та державних стандартів шляхом зміцнення управлінського, кадрового, фінансового потенціалу комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Горохівської міської ради; інтеграція та соціально-психологічної підтримки ветеранів війни, членів сімей таких осіб, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей безвісти зниклих військовослужбовців, реалізації комплексу заходів, спрямованих на забезпечення умов переходу таких категорій осіб від військової служби до цивільного життя. Кількісні та якісні результати виконання Цільової Програми соціального захисту населення на 2021-2025 роки Горохівської міської ради відображено в додатку А.

Розглянемо стан виконання Програми розвитку надання соціальних послуг комунальної установи «Центр надання соціальних послуг» Горохівської міської ради на 2024-2027 роки у 2023 р. Всього по програмі заплановано 5087,9 тис. грн фінансування. Фактично було використано 4856,604 тис. грн. Фінансування Програми соціального захисту населення Горохівської міської ради за 2023 р. здійснювалося за рахунок коштів місцевого бюджету Горохівської міської територіальної громади. У 2023 р. із місцевого бюджету виділено кошти в сумі 3832,615 тис. грн для надання матеріальної допомоги жителям громади. З місцевого бюджету направлено кошти на відшкодування витрат:

- 5084,20 грн для 8 осіб (пов'язані з надання телекомунікаційних послуг);

- 46 особам, котрі надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі, профінансовано компенсацію в сумі 589821,32 грн;

- 2354 особам забезпечено пільговий проїзд пільгових категорій на суму 401083,72 тис. грн;

- надання фінансової підтримки громадським організаціям «Щит» та «Сонце любові» здійснене на суму 120000 грн.

У 2023 р. підготовлено документи щодо присвоєння Указом Президента України Почесного звання «Мати-героїня» 5 багатодітним матерям.

На обліку перебуває 55 сімей, з них 18 сімей знаходяться у складних життєвих обставинах.

У 2023 р. громаду забезпечено благодійною допомогою за участю благодійних організацій: «Карітас-Волинь», «Карітас-СПЕС», «Рокада», «Дем'янове диво», церква Євангельських Християн Баптистів, обласна адміністрація, церква ХВС м. Горохів, БФ «ДОБРО-БУС», БФ «Фонд громад «Рідня»», БФ «Всеукраїнська асоціація громад «Насіння»», ВОБФ «Дитяча місія України», «Карітас-Радехів», БФ «Право на захист» , Данська рада у справах біженців в Україні, міжнародний фонд «Регіон Карпат», БФ «UNICEF». Біля 1019 сімей з числа ВПО, одиноких, сімей загиблих та безвісти зниклих та сімей в складних життєвих умовах отримали від благодійників допомогу у вигляді одягу, взуття, постільних наборів, одіял, продуктових наборів, гігієнічних наборів, дитячих наборів одягу, взуття, канцтоварів, солодошів, дитячого харчування, повербанків, м'яких іграшок, насіння, борошна.

Протягом року організовано заходи які не потребують залучення фінансування:

- Надання допомоги сім'ям , що виховують дітей-інвалідів, інвалідність яких пов'язана з наслідками аварії на ЧАЕС не проводилось у зв'язку з відсутністю в громаді даної категорії громадян .

- У зв'язку з військовою агресією заходи до Міжнародного дня осіб з інвалідністю не проводились, та кошти з міської ради не спрямовувались

- Було залучено працівників відділу до проведення заходів до Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні, голодомору, до річниці Чорнобильської катастрофи, до Дня вшанування учасників ліквідації аварії на ЧАЕС, до Дня Незалежності.

-Проведено обстеження умов проживання демобілізованих та сімей загиблих безкоштовно.

- У відділі ведеться облік сімей АТО , загинувши та безвісти пропавших військовослужбовців.

-Постійно надається першочергово консультативно- роз'яснювальна робота сім'ям пільгових категорій громадян.

- Для організації роботи мобільної бригади постраждалим від домашнього насильства було залучено спеціаліста відділу.

- Інформація щодо змін чинного законодавства соціальної сфери та про роботу відділу постійно оприлюднюється на сайті міської ради.

Шляхом соціальної підтримки виконується функція, яка полягає в тому, щоб допомогти людям, які потрапили в скрутну життєву ситуацію, вийти з цього стану і не опинитись на узбіччі суспільства. Найбільшу увагу звернено до проблем старшого покоління, осіб та дітей з інвалідністю, учасників ЧАЕС, дітей війни, учасників бойових дій, воїнів Афганістану, багатодітних сімей, одиноких громадян, дітей-сиріт, онкохворих, одиноко проживаючих громадян та інших незахищених категорій громадян. Усі зазначені категорії населення в громаді охоплено заходами соціального захисту відповідно до чинного законодавства та відповідно запланованих заходів програми.

Із пільгових категорій громадян в Горохівській громаді у 2023 р. проживало: 312 учасників антитерористичної операції та операції об'єднаних сил, 147 дітей учасників антитерористичної операції та операції об'єднаних сил, 28 дітей, що мають статус постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, 4 сім'ї загиблих(померлих) учасників антитерористичної операції та операції об'єднаних сил та 33 військовослужбовців які загинули під час виконання бойового завдання щодо захисту незалежності України, 49 дітей загиблих та

безвісти зниклих військовослужбовців, 33 учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, 7 колишніх малолітніх в'язнів концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового утримання, 4 репресованих особи, котрі потерпіли від репресій комуністичного тоталітарного режиму, 1 учасник ОУН-УПА, 11 учасників бойових дій на території інших держав, 8 учасників Великої Вітчизняної війни, 50 осіб, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі у бойових подіях в різні часи, 5764 осіб похилого віку, 333 внутрішньо переміщені особи, які перемістились з територій бойових дій.

За 2023 р. було видано 64 довідки ВПО та призначено 64 допомоги на проживання ВПО, 350 багатодітних сімей, 374 сімей обстежено для призначення соціальних виплат, 53 особам визначено ступінь індивідуальних потреб, які потребують надання соціальної послуги на непрофесійній основі, 13 сімей обстежено для встановлення факту здійснення догляду як підстава для перетину державного кордону, 48 особам яким здійснено компенсацію витрат за тимчасове розміщення ВПО, які перемістилися в період воєнного стану для покриття витрат на проживання.

Заплановані заходи по виконанню даної програми на 2023 р. виконано в повному обсязі, що вказує на ефективність та подальше продовження цільової Програми соціального захисту населення на 2021-2025 роки.

У 2024 р. комунальною установою «Центр надання соціальних послуг» Горохівської міської ради надавалося 10 базових соціальних послуг для осіб, які перебувають в складних життєвих обставинах, а саме: догляд вдома; інформування; консультування; представництво інтересів; соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування; соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах; екстрене (кризове) втручання; соціальна профілактика; натуральна допомога; соціальна адаптація. При Центрі функціонує мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі. Також діє пункт

прокату технічних та інших засобів реабілітації для надання прокату на безоплатній основі, особам, які проживають на території громади. На постійному контролі органу місцевого самоврядування умови проживання інвалідів, ветеранів війни, сімей, які втратили годувальника, багатодітних сімей, громадян похилого віку.

За Програмою соціального захисту населення на 2021-2025 роки Горохівської міської ради в 2024 р. було заплановано 6341,4 тис грн, а використано 6270,3 тис грн. Фінансування Програми соціального захисту населення здійснювалося за рахунок коштів місцевого бюджету.

У відповідності до визначених повноважень та виходячи з наявних фінансових можливостей, у 2024 р. із місцевого бюджету виплачено коштів в сумі 4458,5 тис. грн для надання матеріальної допомоги жителям громади. Бюджетні кошти направлено на відшкодування витрат:

- 4,7 тис. грн для 4 осіб (надання телекомунікаційних послуг);
- 54 особам, які надають соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі, профінансовано компенсацію в сумі 809,0 грн.
- 2119 особам забезпечено пільговий проїзд пільгових категорій на суму 410,6 тис. грн;
- надання фінансової підтримки громадським організаціям «Щит» та «Сонце любові» на суму 261,2 тис. грн.

У 2024 р. підготовлено документи щодо присвоєння Указом Президента України Почесного звання «Мати-героїня» 7 багатодітним матерям.

За сприяння опікунської ради відділом соціального захисту та охорони здоров'я було підготовлено 11 пакетів документів для можливості призначення опікуна над недієздатною особою: 6 – фізичні особи з інвалідністю, 5 осіб з інвалідністю – інтернатна установа. Було підготовлено 2 пакети документів для припинення повноважень опікуна.

На обліку в КУ «Центр надання соціальних послуг» перебуває 207 сімей, з них 56 сімей знаходяться у складних життєвих обставинах. Як і в 2023 р. у 2024 р. реципієнти отримали допомогу від благодійних організацій.

У 2024 р. із пільгових категорій громадян в Горохівській громаді проживало: 810 учасників антитерористичної операції та операції об'єднаних сил, 147 дітей учасників антитерористичної операції та операції об'єднаних сил, 63 дітей, що мають статус постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, 4 сім'ї загиблих (померлих) учасників антитерористичної операції та операції об'єднаних сил та 57 військовослужбовців які загинули під час виконання бойового завдання щодо захисту незалежності України, 68 дітей загиблих та безвісти зниклих військовослужбовців, 30 учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, 6 колишніх малолітніх в'язнів концентраційних таборів, гетто, інших місць примусового утримання, 4 репресовані особи, які потерпіли від репресій комуністичного тоталітарного режиму, 1 учасник ОУН-УПА, 7 учасників бойових дій на території інших держав, 6 учасників Великої Вітчизняної війни, 72 особи, які стали особами з інвалідністю внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, збройній агресії росії проти України, операції об'єднаних сил, на території інших держав, та на полях II світової війни, 5301 особа похилого віку, 358 ВПО, які перемістились з територій бойових дій, видано 61 довідку ВПО, та призначено 57 допомог на проживання ВПО, 311 багатодітних сімей, 470 сімей обстежено для призначення соціальних виплат, 55 особам визначено ступінь індивідуальних потреб, які потребують надання соціальної послуги на непрофесійній основі, 9 сімей обстежено для встановлення факту здійснення догляду як підстава для перетину державного кордону, 26 особам здійснено компенсацію витрат за тимчасове розміщення ВПО, які перемістилися в період воєнного стану для покриття витрат на проживання.

Заплановані заходи по виконанню даної програми на 2024 р. виконано в повному обсязі, що вказує на ефективність та подальше продовження цільової Програми соціального захисту населення на 2025 рік.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ СКЛАДОВИХ МЕХАНІЗМУ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

3.1. Оцінка інституційної спроможності реалізації програм соціальної політики в громаді

Соціальний портрет Горохівської територіальної громади засвідчує те, що тут існує помірний рівень демографічного навантаження, з домінуванням працездатного населення (36–59 років); проявляється виразна фемінізація старших вікових груп, що є типовим для сільсько-міських громад України; висока частка осіб похилого віку та осіб з інвалідністю, які формують ядро попиту на соціальні послуги.

З академічної точки зору, це свідчить про структурну зумовленість соціальної політики громади: її пріоритети об'єктивно зосереджені на догляді, підтримці, соціальному супроводі та натуральній допомозі.

Важливою особливістю громади є: відсутність низки класичних соціальних ризиків (бездомність, торгівля людьми, сирітство); водночас спостерігається поява нової соціальної групи воєнного походження (ветерани, члени їхніх сімей, ВПО). Це дозволяє інтерпретувати соціальне середовище громади як відносно стабільне, але трансформоване війною, що вимагає: переорієнтації соціальної політики з традиційної компенсаційної моделі на адаптаційно-реінтеграційну; посилення психологічного, консультаційного та кейс-менеджменту.

Описана система інституцій демонструє формально достатню інституційну архітектуру, яка включає:

- представницький рівень (депутатські комісії),
- виконавчий рівень (управління та профільні підрозділи),
- спеціалізовані інституції (Центр надання соціальних послуг),
- консультативно-дорадчі органи.

Однак з позиції публічного управління можна констатувати:

- високу фемінізацію кадрового складу, що є типовим для соціальної сфери;
- обмежену кадрову чисельність профільних підрозділів, що стримує розширення переліку базових соціальних послуг.

Проведений аналіз свідчить, що громада:

- концентрується на низьковитратних та традиційних послугах (догляд вдома, натуральна допомога, інформування);
- не забезпечує ряд складних послуг (підтримане проживання, медіація, переклад жестовою мовою, фізичний супровід).

Це вказує на функціональну асиметрію соціальної політики: попит на сучасні послуги існує, але пропозиція обмежена фінансово та кадрово.

Емпіричні дані демонструють суттєвий розрив між стратегічними намірами та фактичним виконанням програм, зокрема: понад 2/3 запланованих проєктів у 2023 р. не були виконані; ключовим стримувальним чинником виступає відсутність співфінансування з державного бюджету та донорських джерел.

Це свідчить про обмежену фіскальну автономію громади, яка не дозволяє реалізовувати стратегічні соціальні проєкти без зовнішньої підтримки.

Аналіз структури фінансування соціальних програм показав наступне:

- пріоритетність програм соціального захисту населення;
- високий рівень освоєння коштів за базовими програмами (понад 90 %);
- водночас – низьку реалізацію інфраструктурних та інноваційних проєктів (соціальне житло, STEM-освіта, молодіжні простори).

Таким чином, соціальна політика громади має переважно підтримувальний, а не трансформаційний характер.

Цільові програми соціального захисту характеризуються: високим рівнем охоплення вразливих груп; стабільним бюджетним фінансуванням; чіткою відповідністю чинному законодавству.

Фактичне виконання програм у 2023-2024 рр. дозволяє зробити висновок про операційну ефективність системи соціального захисту.

Водночас виявлено: зростання кількості отримувачів допомоги воєнного походження; ризик перевантаження Центру надання соціальних послуг; залежність громади від благодійних і донорських ресурсів. Це формує довгостроковий виклик сталості соціальної політики.

3.2. Заходи покращення інструментів соціальної політики територіальної громади

Для покращення інструментів соціальної політики територіальної громади важливо реалізувати наступні заходи: удосконалити інституційні інструменти, удосконалити економічні та фінансові інструменти, удосконалити програмно-цільові інструменти, удосконалити цифрові інструменти, удосконалити комунікаційні інструменти, удосконалити кадрові інструменти.

Удосконалення інституційних інструментів передбачає запровадження інтегрованої системи управління соціальними послугами, посилення міжвідомчої взаємодії. Запровадження інтегрованої системи управління соціальними послугами усуває проблему фрагментарності управління та відсутності координації між суб'єктами соціальної політики. Це вимагає створення єдиного координаційного механізму (інтегрованої моделі) на базі КУ «Центр надання соціальних послуг» із закріпленням функцій кейс-менеджменту. Очікуваний ефект від заходу – підвищення адресності допомоги, скорочення повторних звернень, оптимізація адміністративних витрат. Посилення міжвідомчої взаємодії усуває проблему слабкої інтеграції соціальної, медичної, освітньої та реабілітаційної сфер. Тому укладання міжвідомчих угод між соціальними службами, закладами охорони здоров'я, освіти, службою зайнятості та громадськими організаціями дозволить забезпечити комплексний супровід осіб у складних життєвих обставинах.

Удосконалення економічних і фінансових інструментів механізму передбачає перехід до фінансування соціальних програм за результатами,

розвиток системи соціального замовлення. Перехід до фінансування соціальних програм за результатами вимагає усунення орієнтації бюджетних програм на процес, а не на досягнутий результат.

Для цього важливо впроваджувати результативні показники при формуванні бюджетних програм. Очікуваний результат: підвищення ефективності використання бюджетних коштів без їх збільшення. Розвиток соціального замовлення вимагає усунення кадрових та фінансових ресурсів громади. Захід вимагає залучення громадських та благодійних організацій до надання соціальних послуг на конкурсній основі. Очікуваний ефект: розширення спектра послуг, зниження навантаження на бюджет громади.

Удосконалення програмно-цільових інструментів передбачає актуалізацію цільових соціальних програм, а також запровадження програм раннього реагування. Актуалізація цільових соціальних програм покликана усунути невідповідність частини програм сучасним соціальним викликам (ветерани, ВПО, психічне здоров'я). Тому вимагають свого перегляду і оновлення програми соціального захисту з урахуванням воєнних та демографічних факторів. Очікуваний результат від цього криється в підвищенні релевантності та дієвості соціальної політики. Запровадження програм раннього втручання усуває проблему реагування на соціальні проблеми на пізніх етапах, що є фінансово затратним. Тому заходи мають орієнтуватися на запровадження програм раннього виявлення сімей та осіб у зоні ризику. Це дозволить мінімізувати витрати на подолання наслідків соціальних криз.

Удосконалення цифрових інструментів передбачає орієнтацію на створення єдиного реєстру отримувачів соціальних послуг, розвиток е-сервісів соціальної підтримки. Створення єдиного реєстру отримувачів соціальних послуг має вирішити проблему відсутності інтегрованої бази даних. У контексті цього заходи мають бути орієнтовані на цифровізацію обліку отримувачів соціальних послуг та на електронний обмін інформацією між суб'єктами. Це дозволить підвищити прозорість та зменшити дублювання та рівень адміністративних витрат. Розвиток електронних сервісів соціальної підтримки покликаний

обмежити доступ маломобільних груп до соціальних послуг. Це вимагає впровадження електронного запису, онлайн-консультацій, дистанційного соціального супроводу. Очікується, що застосування цих заходів дозволить підвищити доступність та якість соціальних послуг.

Удосконалення кадрових інструментів реалізується через підвищення кваліфікації соціальних працівників, формування міждисциплінарних команд. Підвищення кваліфікації соціальних працівників річ необхідна, адже нівелює обмежені компетенції у сфері кейс-менеджменту та роботи з кризовими групами. Цей захід вимагає організації регулярного навчання та супервізії персоналу. Це дозволить в цілому підвищити професійну спроможність соціальних служб. Формування міждисциплінарних команд усуває проблему вузькопрофільного підходу до соціальної допомоги. Захід передбачає створення команд із соціальних працівників, психологів, медиків, юристів. Очікуваний ефект – підвищення комплексності соціальних інтервенцій.

Удосконалення комунікаційних інструментів має базуватися на підвищенні поінформованості населення. Адже проблемою є низький рівень обізнаності про доступні соціальні послуги. Захід передбачає інформаційні кампанії, соціальні паспорти громади, онлайн-ресурси. Все це дозволить збільшити довіру до соціальних інституцій.

Таким чином, реалізація запропонованих заходів дозволить трансформувати соціальну політику Горохівської територіальної громади з реактивної у проактивну; підвищити ефективність використання фінансових ресурсів; забезпечити інтегрований підхід до підтримки вразливих груп; зміцнити інституційну спроможність громади.

3.3. Обґрунтування заходів переходу до інтегрованої моделі надання соціальних послуг у територіальній громаді

Інтегрована модель надання соціальних послуг ґрунтується на поєднанні соціального захисту, охорони здоров'я, освіти, психологічної підтримки, реабілітації та адміністративного супроводу в межах єдиного кейсу отримувача послуг. Її ключовою ознакою є перехід від фрагментарного реагування до комплексного управління життєвою ситуацією особи або сім'ї.

Для Горохівської територіальної громади необхідність переходу до інтегрованої моделі зумовлена: високою питомою вагою осіб похилого віку та осіб з інвалідністю; зростанням кількості ветеранів війни, членів їх сімей та ВПО; обмеженою спроможністю громади надавати складні базові соціальні послуги; домінуванням підтримувальних (компенсаційних) інструментів над реінтеграційними.

За чинної моделі отримувач соціальних послуг змушений взаємодіяти з кількома інституціями паралельно (ЦНСП, медзаклади, служба у справах дітей, органи соцзахисту, громадські організації). Інтегрована модель дозволяє: скоротити дублювання функцій; зменшити адміністративне навантаження на вразливі категорії; оптимізувати використання кадрових ресурсів

Комплексна оцінка потреб та індивідуальний план супроводу забезпечують: точніше спрямування ресурсів; зменшення ризику «пасивної залежності» від допомоги; зростання шансів повернення особи до самостійного життя.

Здійснимо інституційне обґрунтування заходів переходу. Насамперед йдеться про запровадження кейс-менеджменту як базового механізму. Кейс-менеджмент дозволяє поєднати соціальні, медичні, освітні та реабілітаційні послуги навколо конкретного отримувача. У рамках впровадження кейс-менеджменту рекомендуємо наступні заходи: закріплення кейс-менеджерів у КУ «Центр надання соціальних послуг»; навчання персоналу методам комплексної оцінки потреб; впровадження індивідуальних планів соціального супроводу (рис. 3.1).

Рисунок 3.1. Інтегрована модель надання соціальних послуг у громаді

Формування міждисциплінарних команд обумовлено тим, що складні життєві обставини мають мультифакторний характер і не можуть бути вирішені виключно соціальними інструментами. Для цього пропонуються наступні заходи: створення міждисциплінарних команд (соціальний працівник, психолог, медик, представник освіти, юрист); формалізація міжвідомчої взаємодії через меморандуми; регулярні координаційні наради на рівні громади.

Модель «єдиного вікна» мінімізує бар'єри доступу до послуг для маломобільних та соціально вразливих груп. Для її реалізації важливо імплементувати наступні заходи: поєднання функцій ЦНАП та соціального захисту; впровадження первинного соціального консультування в ЦНАП; стандартизація маршрутів отримувача послуг.

Відсутність єдиного інформаційного простору ускладнює координацію дій. Цифрова інтеграція даних потребує імплементатії наступних заходів: створення локального реєстру отримувачів соціальних послуг; електронний обмін даними

між суб'єктами соціальної політики; захист персональних даних відповідно до законодавства.

Інтегрована модель є фінансово доцільною лише за умов залучення позабюджетних ресурсів. У цьому ракурсі слід здійснити наступні заходи: участь у державних субвенційних програмах; проектна співпраця з міжнародними донорами; соціальне замовлення послуг у громадських організацій.

Інтегрована модель сприяє: зниженню соціальної ізоляції; відновленню соціальних зв'язків; формуванню довіри між громадянами та місцевою владою. Особливо актуально це для ветеранів війни, осіб з інвалідністю, сімей у кризі та осіб похилого віку.

Очікувані результати переходу на інтегровану модель наступні: розширення спектра базових соціальних послуг без суттєвого зростання витрат; підвищення якості соціального супроводу; зменшення кількості повторних звернень; підвищення рівня соціальної інтеграції вразливих груп; зростання інституційної спроможності громади.

ВИСНОВКИ

Соціальна політика Горохівської територіальної громади формується в умовах обмежених фінансових ресурсів, демографічного старіння населення та зростання кількості вразливих груп, що зумовлено наслідками воєнних дій. За таких умов традиційна фрагментарна модель надання соціальних послуг втрачає ефективність і не забезпечує комплексного реагування на сучасні соціальні ризики.

Проведений аналіз засвідчив, що чинна система соціального захисту громади характеризується достатнім рівнем виконання базових програм підтримки населення, проте має низку системних обмежень, зокрема: вузький спектр соціальних послуг, орієнтацію переважно на компенсаційні виплати, недостатню міжвідомчу координацію та обмежене використання сучасних управлінських і цифрових інструментів.

Обґрунтовано, що перехід до інтегрованої моделі надання соціальних послуг є об'єктивно необхідним і економічно доцільним напрямом удосконалення соціальної політики громади. Така модель забезпечує поєднання соціальних, медичних, освітніх, психологічних і реабілітаційних послуг навколо конкретного отримувача допомоги, що підвищує адресність, результативність та довгострокову ефективність соціальних інтервенцій.

Економічне обґрунтування доводить, що впровадження інтегрованої моделі не потребує істотного збільшення видатків місцевого бюджету, а навпаки сприяє оптимізації адміністративних витрат, скороченню дублювання функцій, зменшенню кількості повторних звернень та зниженню довгострокових соціальних зобов'язань громади. Таким чином, соціальна політика набуває інвестиційного характеру, орієнтованого на розвиток людського капіталу.

Соціальна політика Горохівської громади є соціально орієнтованою, адресною та нормативно узгодженою. Її ключовою перевагою є ефективне виконання базових програм соціального захисту. Основними обмеженнями виступають: фінансова залежність від зовнішніх джерел; обмежена

номенклатура соціальних послуг; недостатня реалізація стратегічних соціальних інновацій.

Подальший розвиток соціальної політики громади потребує: переходу до інтегрованої моделі соціальних послуг; активізації міжсекторальної співпраці; посилення програм реінтеграції ветеранів і підтримки психічного здоров'я.

Запропоновані заходи з удосконалення інструментів соціальної політики – інституційних, фінансово-економічних, програмно-цілевих, цифрових і кадрових – створюють передумови для формування ефективної системи соціального управління на місцевому рівні. Їх реалізація дозволяє перейти від реагування на наслідки соціальних проблем до їх попередження та раннього втручання. Особливе значення для Горохівської територіальної громади має розвиток кейс-менеджменту, міждисциплінарних команд і механізмів соціального замовлення, що дає змогу розширити перелік соціальних послуг без істотного навантаження на бюджет та активізувати потенціал громадського сектору.

Упровадження цифрових інструментів соціальної політики, зокрема єдиного реєстру отримувачів соціальних послуг і електронних сервісів соціальної підтримки, сприятиме підвищенню прозорості, доступності та керованості системи соціального захисту, а також зміцненню довіри населення до органів місцевого самоврядування.

У підсумку встановлено, що реалізація комплексу запропонованих заходів забезпечить трансформацію соціальної політики Горохівської територіальної громади з реактивної у проактивну, підвищить її соціально-економічну ефективність та інституційну спроможність, а також створить умови для сталого соціального розвитку громади в середньо- та довгостроковій перспективі.

ПЕРЕЛІК ДЖЕРЕЛ ПОСИЛАНЬ

1. Лопушняк Г.С. Державна соціальна політика як передумова економічного розвитку України: монографія. Львів, 2011. 372 с.
2. Теоретичні засади та прикладні аспекти реалізації соціальної політики в умовах макроекономічної нестабільності в Україні: монографія / за ред. О.Ю. Полякової, Ю.Б. Іванова; авт. кол.: Іванов Ю.Б., Губарева І.О. та ін. Харків, 2021. 208 с.
3. Ярошенко А.О., Семигіна Т.В., Сухицька Н.В. Історія та теорія соціальної політики України: курс лекцій: навч. посіб. Київ, 2018. 289 с.
4. Чанишева Г. Соціальна політика: поняття, цілі та правове забезпечення. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 11. С. 80–85. URL: <http://pgr-journal.kiev.ua/archive/2020/11/14.pdf>.
5. Реформування соціальної політики в Україні: проблеми та перспективи / В. Скуратівський, В. Трощинський, П. Ситник та ін. Київ, Львів, 2012. 368 с.
6. Peter Taylor-Gooby. What is social policy? URL: <https://www.thebritishacademy.ac.uk/blog/what-is-social-policy>.
7. Alcock P., Glennerster H., Oakley A., Sinfield A. Welfare and wellbeing: Richard Titmuss's contribution to social policy. Bristol University Press, 2001. 256 p. URL: <https://doi.org/10.2307/j.ctt1t8977q>.
8. Gøsta Esping-Andersen. The Three Worlds of Welfare Capitalism. Polity Press, 1990. 248 p. URL: <https://pagotto.wordpress.com/wp-content/uploads/2018/05/the-three-worlds-of-welfare-capitalism-1990.pdf>.
9. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 18. Ст. 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>.
10. Деякі питання діяльності територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг): Постанова Кабінету Міністрів України від 29.12.2009 р. № 1417. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1417-2009-%D0%BF#Text>.

11. Ємельяненко Л.М., Федулова Л.І. Децентралізація в сфері соціальної політики в регіонах України. *Економіка та держава*. 2021. № 4. С. 4 – 11. http://www.economy.in.ua/pdf/4_2021/3.pdf.

12. Децентралізація надання соціальних послуг у сфері зайнятості населення: зарубіжний досвід: монографія / за наук. ред. П.В. Опанашука. Київ, 2022. 164 с.

13. Костюк В.С., Осіпова А.А., Сидоренко О.С. Принцип єдності централізованих і децентралізованих засад у формуванні та реалізації соціальної політики. *Збірник наукових праць Уманського національного університету*. 2024. Вип. 104. Ч. 2. С. 308–317. URL: <https://journal.udau.edu.ua/assets/files/104.2/29.pdf>.

14. Котова Л.В. Вплив реформи децентралізації на сферу соціального захисту населення в Україні. *Правовий часопис Донбасу*. 2024. № 3. С. 22–27. URL: <https://doi.org/10.32782/2523-4269-2024-88-22-27>.

15. Побережний О.В. Фактори дестабілізації в управлінні соціальною сферою, що виникають внаслідок децентралізації. *Сучасний науковий журнал*. 2024. № 6(4). С. 83–91. URL: <https://doi.org/10.36994/2786-9008-2024-6-10>.

16. Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» щодо деяких питань забезпечення внутрішньо переміщених житлом для тимчасового проживання: Закон України від 08.11.2023 р. № 3446-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3446-IX#Text>.

17. Звіт про внутрішнє переміщення населення в Україні. Опитування загального населення. Раунд 21. Міжнародна організація з міграції, 2025. 14 с. URL: <https://dtm.iom.int/sites/g/files/tmzbd11461/files/reports/>

18. Про схвалення Стратегії формування системи повернення з військової служби до цивільного життя на період до 2033 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.12.2024 р. № 1350-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1350-2024-%D1%80#Text>.

19. Суровцева І., Брежнева Т. Національний досвід кейс-менеджменту в соціальній роботі. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Соціально-гуманітарні науки та публічне адміністрування*. 2024. Том 1. № 12. URL: https://journals.uran.ua/vsgf_pstu/article/view/320586/311191.

20. Milotay N. Social governance in the European Union. Managing complex systems. European Parliamentary Research Service, 2020. 22 p.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А
ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Таблиця А.1 – Кількісні показники виконання Програми соціального захисту населення в 2023 р.

Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строк виконання	Виконавці	Річний обсяг фінансування, тис. грн	Фактично профінансовано, тис. грн	% виконання	Інформація про виконання або причини невиконання заходу
1	2	3	4	5	6	7	8
Матеріальна допомога та фінансова підтримка малозабезпеченим громадянам, інвалідам, особам, що опинились у складних життєвих обставинах, особам, які беруть (брали) участь у військових діях, або членам сім'ї таких осіб, вимушеним переселенцям з тимчасово окупованої території, хворим та іншим категоріям громадян	Надання одноразової грошової допомоги малозабезпеченим громадянам, інвалідам, особам, що опинились у складних життєвих обставинах, особам, які беруть (брали) участь у військових діях, або членам сім'ї таких осіб, вимушеним переселенцям з тимчасово окупованої території, хворим та іншим категоріям громадян	Постійно	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	5000,0	2834,0	56,7	Виконано в повному обсязі / забезпечено грошовою допомогою 625 малозабезпечених громадян
Матеріальна допомога та фінансова підтримка громадським організаціям	Надання фінансової підтримки громадським організаціям	Щороку	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	300,0	120,0	40	Виконано в повному обсязі надано фінансову підтримку ГО «Сонце любові», ГО « ЦНІТ»
Матеріальна допомога та фінансова підтримка окремих категорій громадян незахищених верств населення, надання матеріальної допомоги на поховання померлого - одинокої особи, яка на момент смерті не працювала	Надання фінансової підтримки окремих категорій громадян незахищених верств населення, надання матеріальної допомоги на поховання померлого - одинокої особи, яка на момент смерті не працювала	Постійно	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	100,0	56,0	56	Виконано в повному обсязі / забезпечено фінансовою підтримкою 28 осіб
Матеріальна допомога та фінансова підтримка військовослужбовців ЗСУ, ВПО, невідомих та безрідних	Організація поховання військовослужбовців ЗСУ, ВПО, невідомих та безрідних громадян		Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	400,0	218,6	54,6	Виконано в повному обсязі / забезпечено фінансовою підтримкою 24 особи

Продовження таблиці А.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Матеріальна допомога та фінансова підтримка фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, інвалідам загального захворювання, хворим які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги	Компенсація фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, інвалідам загального захворювання, хворим які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги	Протягом року	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	700,0	589,8	84,3	Виконано в повному обсязі / забезпечено фінансовою підтримкою 46 осіб
Матеріальна допомога та фінансова підтримка на Відшкодування вартості телекомунікаційних послуг, наданих пільгових категорій громадян	Відшкодування вартості телекомунікаційних послуг, наданих пільгових категорій громадян	Протягом року	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	15	5,1	34	Виконано в повному обсязі / забезпечено фінансовою підтримкою 8 особам
Матеріальна допомога та фінансова підтримка на оздоровлення та відпочинок дітей загиблих (померлих) та безвісти пропавших військовослужбовців, які проживають на території Горохівської МТГ	Надання матеріальної допомоги на оздоровлення та відпочинок дітей загиблих (померлих) та безвісти пропавших військовослужбовців, які проживають на території Горохівської МТГ	Щороку	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	700,0	630,0	90	Виконано в повному обсязі / забезпечено фінансовою підтримкою на оздоровлення 50 дітей із сімей загиблих та безвісти пропавших
Матеріальна допомога та фінансова підтримка на Забезпечення пільговим проїздом пільгових категорій громадян	Забезпечення пільговим проїздом пільгових категорій громадян	Постійно	Відділ соціального захисту та охорони	450,0	401,1	89,1	Виконано в повному обсязі / забезпечено фінансовою підтримкою на забезпечення пільговим проїздом 2354 осіб

Таблиця А.2 – Кількісні показники виконання Програми соціального захисту населення в 2024 р.

Пріоритетні завдання	Зміст заходів	Строк виконання	Виконавці	Річний обсяг фінансування, тис. грн	Фактично профінансовано у звітному періоді, тис. грн	% виконання	Інформація про виконання або причини невиконання заходу
1	2	3	4	5	6	7	8
Матеріальна допомога та фінансова підтримка малозабезпеченим громадянам, інвалідам, особам, що опинились у складних життєвих обставинах, особам, які беруть (брали) участь у військових діях, або членам сім'ї таких осіб, вимушеним переселенцям з тимчасово окупованої території, хворим та іншим категоріям громадян	Надання одноразової грошової допомоги малозабезпеченим громадянам, інвалідам, особам, що опинились у складних життєвих обставинах, особам, які беруть (брали) участь в антитерористичній операції, або члена сім'ї таких осіб, вимушеним переселенцям з тимчасово окупованої території, з зони проведення АТО, хворим та іншим категоріям громадян	Постійно	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	4363,0	4363,0	100	Виконано в повному обсязі / забезпечено грошовою допомогою 685 малозабезпечених громадян
Матеріальна допомога та фінансова підтримка громадським організаціям	Надання фінансової підтримки громадським організаціям	Щороку	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	261,4	261,2	99,9	Виконано в повному обсязі надано фінансову підтримку ГО «Сонце любові», ГО» ЩИТ»
Матеріальна допомога та фінансова підтримка окремих категорій громадян незахищених верств населення, надання матеріальної допомоги на поховання померлого - одинокої особи, яка на момент смерті не працювала	Надання фінансової підтримки, допомоги на поховання померлого - одинокої особи, яка на момент смерті не працювала	Постійно	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	100,0	95,5	95,5	Виконано в повному обсязі / забезпечено фінансовою підтримкою 48 осіб
Матеріальна допомога та фінансова підтримка військовослужбовців Збройних Сил України, внутрішньо переміщених осіб, невідомих та безрідних громадян	Організація поховання військовослужбовців ЗСУ, ВПО, невідомих та безрідних громадян		Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	378,0	326,3	86,3	Виконано в повному обсязі / забезпечено фінансовою підтримкою 30 осіб

Продовження таблиці А.1

1	2	3	4	5	6	7	8
Матеріальна допомога та фінансова підтримка фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, інвалідам загального захворювання, хворим які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги	Компенсація фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, інвалідам загального захворювання, хворим які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги	Протягом року	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	820,0	809,0	98,6	Виконано в повному обсязі / забезпечено фінансовою підтримкою 54 осіб
Матеріальна допомога та фінансова підтримка на Відшкодування вартості телекомунікаційних послуг, наданих пільгових категорій громадян	Відшкодування вартості телекомунікаційних послуг, наданих пільгових категорій громадян	Протягом року	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	7,0	4,7	67,1	Виконано в повному обсязі / забезпечено фінансовою підтримкою 4 особам
Матеріальна допомога та фінансова підтримка на Забезпечення пільговим проїздом пільгових категорій громадян	Забезпечення пільговим проїздом пільгових категорій громадян	Постійно	Відділ соціального захисту та охорони здоров'я	419,0	410,6	98	Виконано в повному обсязі / забезпечено фінансовою підтримкою на забезпечення пільговим проїздом 2119 осіб

Таблиця А.3 – Якісні показники виконання Програми соціального захисту населення в 2023 р.

Найменування показника	Планове значення показника	Фактичне значення показника	Яких заходів вжито для досягнення показника
Обстеження умов проживання сімей демобілізованих учасників антитерористичної операції та сімей загиблих військовослужбовців з метою визначення їх потреб	Заплановано обстежити сім'ї пільгових категорій	Обстежено 365 сімей	Виконано в повному обсязі згідно поданих заяв
Ведення обліку сімей, члени яких перебувають або повернулись із зони проведення військових дій	Забезпечення ведення обліку	Зареєстровано 312 осіб	Виконано в повному обсязі згідно обліку
Оприлюднення інформаційних повідомлень відповідної тематики на офіційному веб-сайті міської ради, розсилка для ЗМІ та радіо	Заплановано розміщати інформаційні матеріали на протязі року	Виготовлені інформаційні матеріали згідно тематики та згідно змін у законодавстві розповсюджені на сайті громадянам усіх старостинських округів та у вайбергрупі	Виконано в повному обсязі Розміщені відповідні інформаційні матеріали
Вирішення питання, надання консультацій щодо встановлення пільг військовослужбовцям (та членам їх сімей), яким встановлено статус учасників бойових дій	Заплановано здійснювати консультації постійно	Здійснено 358 консультацій	Виконано в повному обсязі
Організації роботи мобільної бригади соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі	Заплановано здійснювати виїзди мобільної бригади у разі необхідності з залученням відповідального спеціаліста	Здійснено 25 виїздів	Виконано в повному обсязі
Організація забезпечення благодійною допомогою незахищених верств населення за участю благодійних організацій	Заплановано залучення різних благодійних організацій для надання допомоги	Забезпечено благодійною допомогою 1019 сімей	Виконано в повному обсязі

Таблиця А.4 – Якісні показники виконання Програми соціального захисту населення в 2024 р.

Найменування показника	Планове значення показника	Фактичне значення показника	Яких заходів вжито для досягнення показника
Обстеження умов проживання сімей демобілізованих учасників антитерористичної операції та сімей загиблих військовослужбовців з метою визначення їх потреб	Заплановано обстежити сім'ї пільгових категорій	Обстежено 470 сімей	Виконано в повному обсязі згідно поданих заяв
Ведення обліку сімей, члени яких перебувають або повернулись із зони проведення військових дій	Забезпечення ведення обліку	Зареєстровано 388 осіб	Виконано в повному обсязі згідно обліку
Оприлюднення інформаційних повідомлень відповідної тематики на офіційному веб-сайті міської ради, розсилка для ЗМІ та радіо	Заплановано розміщати інформаційні матеріали на протязі року	Виготовлені інформаційні матеріали згідно тематики та згідно змін у законодавстві розповсюджені на сайті громадянам усіх старостинських округів та у вайбергрупі	Виконано в повному обсязі Розміщені відповідні інформаційні матеріали
Вирішення питання, надання консультацій щодо встановлення пільг військовослужбовцям (та членам їх сімей), яким встановлено статус учасників бойових дій	Заплановано здійснювати консультації постійно	Здійснено 423 консультації	Виконано в повному обсязі
Організації роботи мобільної бригади соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі	Заплановано здійснювати виїзди мобільної бригади у разі необхідності з залученням відповідального спеціаліста	Здійснено 24 виїздів	Виконано в повному обсязі
Організація забезпечення благодійною допомогою незахищених верств населення за участю благодійних організацій	Заплановано залучення різних благодійних організацій для надання допомоги	Забезпечено благодійною допомогою 1128 сімей	Виконано в повному обсязі